

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 230 (1480) • Субота, 7 грудня 1996 року • Ціна договірна

І в Раді Європи знають про Чигирин, Галич, Переяслав...

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з членами делегації Ради Європи — учасниками міжнародної конференції, присвяченої історичним містам нашої держави.

Сьогодні в Україні понад 500 міст, літопис кожного з яких перевищує три століття. Це не лише нагадування нам про те, що Русь Київську — давню Україну називали Галицькою — країною міст, а й спроба включити їхній не використований досвід потенціал у державотворчі процеси. Тому під час зустрічі головними були питання законотворчості, зокрема проблем розвитку самоврядування, поглиблення демократизації нашого суспільства.

Олександр Мороз запевнив гостей, що Україна буде вирішувати ці питання, діючи в рамках європейських традицій та міжнародних правових норм.

Замість суперечки краще ще раз потиснути руки

Учора перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко зустрівся з членами комісії оборони Державних зборів Угорської Республіки, які вивчали в Києві український досвід реформування Збройних сил.

Угорські парламентарії висловили Олександру Ткаченку свої міркування щодо змін, яких зазнала українська система державної безпеки. На думку депутатів Державних зборів, Києву ще треба докласти чимало зусиль, аби реформувати оборонну галузь.

Під час зустрічі наголошувалося на необхідності поглиблення українсько-угорського двостороннього співробітництва, а також на створенні надійної системи безпеки в східноєвропейському регіоні.

Олександр Ткаченко вважає, що Києву та Будапешту не слід загострювати увагу на спірних питаннях двосторонніх відносин, зокрема на проблемі розширення НАТО на схід. Навпаки, нині обидві держави мають знаходити спільні точки зіткнення, розвивати взаємовигідне співробітництво.

ПРИЄМНІ ОБІЦЯНКИ

Як ми вже повідомляли, Президент України Леонід Кучма побував у Сумах.

Виступаючи на урочистих зборах з нагоди 100-річчя Сумського машинобудівного науково-виробничого об'єднання ім. Фрунзе, він підзначив «позитивні підсумки» економічного розвитку України в цьому році.

Президент нагадав, що в 1996 році в Україні вдалося зупинити інфляцію.

Він повідомив, що в низці галузей промисловості, зокрема металургійній і хімічній, обсяг виробництва «стабілізувався» і «має тенденцію до збільшення». Загальний спад промислового виробництва зменшився майже втричі. Призупинено зростання заборгованості бюджету із заробітної плати. «Зроблено немало, проте цього зовсім не достатньо», — сказав Л. Кучма. Зокрема, за його словами, реформи «здійснюються не комплексно, а на деяких напрямках залишаються на рівні декларацій».

(Закінчення на 2-й стор.).

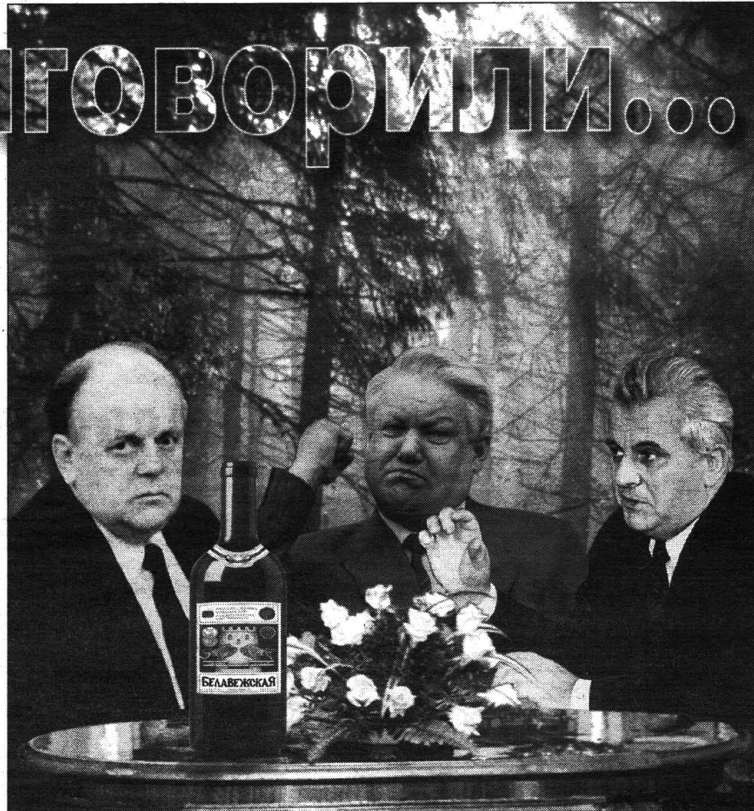
Приговорили...

У грудні 1991 року в Біловезькій Пущі керівники Росії, Білорусії та України ухвалили остаточний вирок Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР): Б. Єльцин, С. Шушкевич і Л. Кравчук підписали угоду про ліквідацію СРСР і створення СНД. Нагадаємо лише, що ще 1 грудня на референдумі народ України висловився за незалежність країни.

Напередодні п'ятої річниці підписання Біловезької угоди експерт України Л. Кравчук в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» висловив думку, що вона «була необхідна», бо Радянський Союз «тріщав по всіх швах». І треба було надати «цивілізованого характеру» тим процесам, які почали набувати стихійного характеру і загрожували розвалом Радянського Союзу.

Каючи про легітимність угоди, Л. Кравчук наголосив: «Конституція містила положення про те, що кожний народ, кожна нація має право на самовизначення аж до відокремлення». Щодо долі СНД Леонід Макарович був категоричний: у нинішньому вигляді «СНД довго не існуватиме». За його оцінками, Співдружність може перестати існувати протягом року.

Проте до цього вироку ні Б. Єльцин, ні Л. Кравчук, ні С. Шушкевич відношення не мають. Просто «республіки, які входили до цієї угоди, не спромоглися здійснити ті норми і засади, що їх було в неї закладено», — наголосив Л. Кравчук.

НА ЧЕСТЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ

В Києві відбулися урочисті збори, присвячені 5-й річниці українського війська.

Войнів Збройних сил України, ветеранів армії поздоровив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, перший віце-прем'єр Василь Дурдинець, віце-прем'єр Іван Кувас.

Привітання від Президента України виголосив секретар Ради національної безпеки і оборони України Володимир Горбулін.

З доповіддю на зборах виступив міністр оборони України генерал-полковник Олександр Кузьмук, повідомляє Укрінформ.

Одеський продовольчий оптовий ринок

цікавий і вигідний для ділових людей усіх регіонів України

Тут ви знайдете:

широкий вибір найрізноманітніших харчових продуктів і напів виготовлених та зарубіжних виробництва;

оптові і роздрібні ціни, що на 20—30 відсотків нижчі за середньоринкові;

гарантію того, що всі товари мають сертифікат якості й відповідають міжнародним стандартам;

надання транспортних послуг для перевезення придбаних харчових продуктів та напів.

Наша адреса: Одеса, проспект Ленінської «Іхри» 34 (дорога на Чорноморку), тел. (0482) 44-82-59, факс: 688-077, 638-228, 683-194.

Працюємо без вихідних із 7-ї до 17-ї години.

«... Гдає так вольно дышит человек...»

Будинок для божевільних. Палата «Бонапарті».

Лікар силкується витягти з вуха пацієнта червоний прапореш...

— Сеню! Не вже в тебе сьогодні знову якийсь свято...

— Сеня голосом Левітана декламує:

«Сьогодні 5 грудня — день Конституції СРСР».

— Сеню, попереджаю, оце в останнє такою операцією займаюся...

— Будеш вставати — не включатиму на ніч гімн Радянського Союзу...

— Ага, — скидить Сеня, — як мій друг депутат Моюсенко вставляє у стіл прапорці — йому нічого, а мені так виразу кишень перекривати...

Дошка закінчується на 4-й стор.

Дошка пошани

У номер

Приємні обіцянки

(Початок на 1-й стор.).

Крім того, глава держави заявив про те, що з 1 січня заплановано підвищення пенсій. У розмові з громадянами Президент сказав також, що найближчим часом не планують збільшувати ціни і тарифи на житлово-комунальні послуги.

Відповідаючи на запитання сумчан, Л. Кучма повідомив, що уряд передбачив у проекті держбюджету-97 цільові погашення зобов'язань з зарплатної плати. Головне, що бори із зарплати не збільшуються, а навпаки, зменшуються, наголосив Президент, додавши при цьому, що «гроші ми більше не друкуватимемо», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Народна дипломатія
додасть іміджу країні

Засідання Федерації товариств зв'язків з зарубіжними країнами, що відбулося у Спільні письменницькі України, зібрав активних діячів цієї громадської організації, представників міжклерикальних міністерств, Міністерства закордонних справ, преси. Вів конференцію голова президії Федерації товариств Іван Драч. Окрім нього, у своїх виступах діяльність Федерації проаналізували й оцінили, а також накреслили перспективи роботи голови товариств.

Створена 1993 року на громадських засадах, Федерація об'єднує 54 товариства. Сьогодні вони — у критичному становищі, значною мірою тому, що їм бракує фінансової підтримки держави. Промови не раз підкреслювали вагомість того, що робить Федерація, а точніше — народної дипломатії, яка допомагає створювати позитивний образ держави у світі. Тому потрібно привертати увагу владних структур до діяльності Федерації — така була провідна думка зібрання.

Учасники засідання одностайно обрали генеральним директором Федерації професора Володимира Свінціцького та президентом — народнього депутата України Валерія Бабіча. Новий президент запевнив громаду, що він відкритий для роботи з кожним товариством. А ще зазначив: «Ми повинні показувати за кордоном наші культурні надбання, тільки треба вміти подати себе гідно».

Леонід Кравчук
проти «фокуса»

Скандальна історія з Леонідом Кравчуком, розпочата німецьким журналом «Фокус», мала днями своє проголошення. Леонід Макарович заявив журналістам, що в результаті двох проведених у Німеччині судів публікацію «Фокуса» про Кравчука визнано помилковою, поширювати її заборонено. В тому матеріалі, зокрема, йшлося про те, як Кравчук увіз в Ізраїль валізу з 30 мільйонами доларів. Це обурило Леоніда Макаровича.

На суд Кравчук не поїхав — усе ж такі експрезидент, — а відправив свого повноважного представника, депутата Тараса Княка. Після повернення той повідомив журналістам про свою юридичну перемогу над німецьким журналом і додав: неправдиву інформацію про Кравчука у зарубіжній пресі поширює особисто голова парламентської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією Григорій Омельченко, який намагається показати: Кравчук і Прем'єр Лазаренко стимулюють криміналізацію країни.

Процес, щоправда, ще не завершено — на 29 січня заплановано черговий раунд, на якому Леонід Кравчук має намір отримати 700 тисяч марок як компенсацію за моральну шкоду.

Ірина СОКОЛОВСЬКА,
«Ізвестия», № 22 від 5.12.1996 р.

ЗАЯВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
щодо прийняття 5 грудня 1996 року
Федеральними Зборами Російської Федерації
пакета документів стосовно міста Севастополя
та розподілу Чорноморського флоту

5 грудня 1996 року Рада Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації ухвалила пакет документів, зокрема, Заяву про статус м. Севастополя, які мають на меті проголосити російський статус українського міста Севастополя. По суті, Російська Федерація висуває територіальні претензії до України і посягає на її суверенітет.

Нагадаємо, що подібні недружні акції російської сторони щодо України непоодинокі. Зокрема, 16 жовтня 1996 року Державна Дума Росії прийняла проект закону Російської Федерації «Про припинення розподілу Чорноморського флоту».

Верховна Рада України у своїй заяві від 18 жовтня цього року розцінила ці дії як грубе порушення основоположних норм міжнародного права, посягання на суверенітет України. Поставила під загрозу укладення широкомасштабного договору про дружбу і спів-

робітництво між Україною та Російською Федерацією. У зазначеній заяві було застерезено, що у разі ескалації напруги з боку російської сторони щодо розподілу флоту і статусу міста Севастополя Верховна Рада України буде змушена, відповідно до Конституції України, наполягати на негайному виведенні російського флоту з території України.

На жаль, російська сторона не прислухалася до цих застережень, навпаки — останнім своїми акціями загострила ситуацію до крайньої межі.

Зважаючи на подібні недружні дії Федеральних Зборів Російської Федерації, Верховна Рада України заявляє рішучий протест щодо фальсифікацій, зокрема, доволу статусу міста Севастополя, який є невід'ємною частиною України, відкидає будь-які територіальні претензії до України і різко й ясно свідомий підрив безпеки у Європі.

Якщо певні особи в Росії мають якісь сумніви у цьому, то ми надало їм відповідні історичні довідки і документи, які однозначно підтверджують український статус міста Севастополя. Статус Севастополя не підлягає обговоренню.

Верховна Рада України заявляє, що місто Севастополь є і залишиться українською територією. В Україні ніхто і ніколи не вестиме ніяких переговорів, що суперечили б Конституції України, її законодавству та національним інтересам, вели б до її територіального розчленування.

Виходячи з вищезазначеного, Верховна Рада України вносить на обговорення проект закону про виведення російських військ з території України і звертається до міжнародних інституцій з приводу посягань на наш суверенітет.

м. Київ,
6 грудня 1996 року.

Заполітизувалися...

Вечірнє засідання
5 грудня

Це було засідання несподіванок. Не казати, що приємних. Роботу депутати розпочали о 17-й годині. Та вона не була продуктивна: цьому завадило чітко спрямоване політичне протистояння. А саме: декотрі з членів фракції комуністів виставили на своїх робочих місцях червоні прапори. В такий спосіб вони відзначили дату прийняття Радянської Конституції. На червоні символи група представників правих партій відрегулювала звичним способом — вони захопили трибуну і заблокували роботу сесії, вимагаючи прибрати прапори...

Ось у такій атмосфері нервозності, галюлювань О. Ткаченко відкрив обговорення проекту закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Його обговорення й основні положення виклав у доповіді до обідньої перерви віце-прем'єр-міністр В. Пинзенник.

В ході обговорення В. Ландик зауважив: документ потребує істотного доопрацювання. П. Симоненко наголосив, що ситуація в українській економіці критична. А запропонована урядом система оподаткування здатна довести підприємства, котрі ще живіють, особливо ВПК. Тоді як В. Котуцьке та О. Єльяшків вказували на виваженість та прогресивність проекту. А депутат Ю. Орбачев закликав розглянути проблему під кутом зору національної безпеки України. Доповняючи один одного, В. Савва і Я. Федорин висловили вимогу: потрібно виробити чітку концепцію ефективної податкової системи, яка слугувала б визначальним меті — поліпшенню добробуту народу.

Після такого, з дозволу сказати, обговорення, де політики було багато більше від економістів, сесія мала дійти певного рішення. Під час голосування проект постанови, запропонований Кабінетом міністрів, вочевидь не мав шансів на схвалення. Проект Комі-

сії з питань фінансів та банківської діяльності набрав значно більше голосів. Доповнення зводилися до створення спеціальної групи для доопрацювання проекту разом з фахівцями Кабінету. Але щодо строків думки розійшлися. Зрештою, остаточне вирішення питання перенесено на наступний тиждень.

За ситуації, що склалася, з достатньою певністю можна було прогнозувати, як і проєкт закону про податок на нерухомість не вдасться обгово-

рити належно. В. Пинзенник і цього разу докладно виклав суть закону, понад чверть години відповідав на запитання депутатів. Із співдоповіддю виступив І. Квятковський. Суть свого бачення основного змісту запропонованого закону він виклав однією фразою: тут усе віддається на свавіль чиновників. Обговорення проєкту перенесено на наступний день.

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

Дещо треба доопрацювати

Ранкове і денне
засідання 6 грудня

Цей пленарний день розпочався з розгляду вже четвертого законопроекту з пакета документів, що стосуються податкової законодавства. Три попередніх, поданих Кабінетом міністрів на розгляд Верховної Ради України, народні депутати відхиляли і відправляли на доопрацювання.

Судячи з виступів парламентаріїв та їхньої реакції на доповідь щодо проекту закону «Про податок на нерухоме майно (нерухомість)», така ж доля чекала і цей документ. І не тому, що комусь хочеться його звалити, а передусім через його недосконалість.

Депутати особливо не сперечалися відносно того, що, зважаючи на майове розшарування громадян України, доходу частину бюджету можна поповнити за рахунок власників розкішних котеджів і дач, збудованих за останніх п'ять років, та податку, що стосується податку на землю, майно підприємств, у багатьох викликали різке несприйняття. Передусім, через спрощеність податку.

Після майже двогодинної дискусії Верховна Рада України ухвалила постанову, згідно з якою законопроект відправлено на доопрацювання. Вирішено також створити робочу групу з представників Кабінету міністрів та профільної комісії Верховної Ради для вдосконалення документу.

Наприкінці ранкового засідання парламент приступив до розгляду проекту закону «Про структуру державного внутрішнього боргу України за станом на 1 січня 1996 року і граничний розмір державного внутрішнього боргу України на 1996-1997 роки».

Доповідачем з цього питання виступив заступник міністра фінансів України Андрій Литвин, співдоповідачем голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов. Як і під час розгляду попереднього питання, думки представників виконавчої і законодавчої влади не збіглися. Зокрема, Віктор Суслов підкреслив, що приймати законопроект через його недосконалість (а це, до речі, підтвердили у своєму виступі й інші народні депутати) не

можна. Але, з другого боку, якщо не прийняти, то ситуація може ще більше погіршитися, оскільки законопроект майже «висить у повітрі».

Після обговорення на розгляд парламенту було запропоновано два проекти постанов. Більшість голосів прийнято документ, підготовлений комісією Верховної Ради, а кабінетський відхилено.

Верховна Рада схвалила також постанову «Про звільнення від оподаткування грошових коштів та майнових цінностей на проведення різдвяних свят для дітей і підлітків та новорічних подарунків».

Потім парламентарії приступили до обговорення проекту закону «Про ввіз мито на латку (меласу)».

Очевидно, буде заслухано також питання про заяву Ради Федерації Держдуми Росії стосовно Криму та Севастополя, оскільки ще на ранковому засіданні депутати висловили свою стурбованість недружними кроками законодавців Росії щодо України.

Василь ТУТЛЮК.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до переліку об'єктів, які не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням

Верховна Рада України постановляє:
1. Внести до переліку об'єктів, які не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 3 березня 1995 року «Про перелік об'єктів, які не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 16, ст. 115, № 42, ст. 306), подани Кабінетом міністрів України зміни і доповнення з урахуванням зауважень і пропозицій, внесених народними депутатами України, що входять до складу

контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації та постійної Комісії Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку згідно з додатком.

2. Кабінету міністрів України доопрацювати з урахуванням додаткових пропозицій, внесених народними депутатами України та постійними комісіями Верховної Ради України, зміни до переліку об'єктів, які не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням, затвердженого Постановою Верховної Ради України

від 3 березня 1995 року «Про перелік об'єктів, які не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням», із змінами і доповненнями, внесеними пунктом 1 цієї Постанови, та внести його на розгляд Верховної Ради України до 20 грудня 1996 року.

3. Кабінету міністрів України до 20 грудня 1996 року подати на розгляд Верховної Ради України:

- проект Закону України про казенні підприємства;
- перелік казенних підприємств;
- перелік підприємств, приватизація яких заборонена законами;

— перелік підприємств, які не підлягають приватизації, але можуть бути корпоративізовані.

4. До прийняття Верховною Радою України законів України стосовно інвестиційних зобов'язань, стратегічного інвестора у процесі приватизації, управління пакетом акцій, які знаходяться у державній власності, заборонити проведення приватизації способами, що передбачають інвестиційні зобов'язання та залучення стратегічного інвестора.

5. Контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації

проаналізувати хід приватизації, яку проводили Кабінет міністрів України та Фонд державного майна України, шляхом інвестиційних зобов'язань та з залученням стратегічних інвесторів.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ

м. Київ, 22 листопада 1996 року.

Примітка

Перелік об'єктів, які не підлягають приватизації, публікується відповідно в пресі Автономної Республіки Крим, області, міст Києва і Севастополя.

Оксана РУДЮК, «Голос України»

Мости не лише спалюють, а й захоплюють

Засідання постійної Комісії Верховної Ради України з закордонних справ і зв'язків з СНД під головуванням Бориса Олійника четвертого грудня було присвячене європейській системі безпеки та місцю і ролі в ній України. Певною мірою воно скидалося на генеральну репетицію, на якій депутати мали визначити коло питань, що порушуватимуть на зустрічі з представниками виконавчої влади. Адже заплановано провести цілий ряд слухань, а одне із засідань комісії відбудеться за участю міністра закордонних справ Геннадія Удовенка та голови Ради Національної безпеки і оборони України Володимира Горбуліна.

Попри те, що зачіпалися різні теми, в центрі дискусії була проблема: вступати чи ні нашої державі до НАТО? Що до самого вступу парламентарії не були одностайними, але всі як один визнавали, що метою України є не лише інтеграція, а й створення надійної безпеки.

Хоча пріоритет у цьому процесі багато хто справді віддав НАТО як надійному гарантові безпеки. На думку багатьох членів комісії, Україна має прагнути членства в НАТО, аби не стати буферною зоною між Росією та країнами Північноатлантичного альянсу. Іван Заєць, заступник голови комісії, приміром, вважає, що Україна не повинна бути «містком» між Росією та НАТО, бо він довіряє Збігнєву

Бжезінському, який певен, що «містки або спалюють, або захоплюють».

І хоч представники виконавчої влади, зокрема перший заступник міністра закордонних справ Антон Бутейко та начальник управління зовнішньої політики Адміністрації Президента Володимир Орязко, й стверджували, що Україна не готова приєднатися до альянсу, деякі депутати так не вважали. Степан Мара, наприклад, заявив, що Україна готова до вступу у цей блок, і звинуватив український істеблішмент у проведених політиці ізоляціонізми. Цю думку підтримало чимало депутатів, які переконані, що стукати у НАТОвські двері треба вже сьогодні. І сьогодні ж треба визначитися, а не запитувати: готова НАТО прийняти нас чи ні. Бо альянс може і

не знати про наші прагнення.

Щодо проголошеного у Декларації про суверенітет позаблокового статусу України, то, за словами Антона Бутейки, це не може бути перешкодою для участі в системі європейської безпеки. Адже наша держава декларувала своє приєднання до процесу європейської інтеграції.

І ще: на думку багатьох депутатів, іще північний сусід хитрує, кажучи про своє небажання інтегруватися в альянс. Насправді Росія розігрує українську карту. Україна, виключивши визначення Росії щодо цього питання, може втратити свій шанс приєднатися до організації. І якщо Росія вистине «вскокити» в НАТО, то Україна залишиться за межами цієї структури. Однак поки що це тільки гіпотеза.

У комісіях Верховної Ради України

Комісія з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства на засіданні за участю представників Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я та Міністерства фінансів розглянула запропоновані урядом уточнені проект закону про Державний бюджет на 1997 рік та закон про оподаткування заходів щодо стабілізації народного господарства, відновлення економічного зростання в Україні та реформи оподаткування.

Обговоривши проект закону про Державний бюджет, народні депутати дійшли висновку щодо неприйнятності його як такого, що не забезпечує фінансування навіть невідкладних заходів у галузі охорони здоров'я. Було відмічено, що Кабінет Міністрів не врахував поданих раніше комісією пропозицій, спрямованих на удосконалення бюджету, зокрема, щодо виділення в ньому окремими радами цільового фінансування вже затверджених державних програм («Діти України», «Планування сім'ї»), протипепідемічних заходів, завершення будівництва ряду підприємств медичної та мікробіологічної промисловості.

Серед інших обговорювалося й питання про необхідність передбачити у бюджеті цільові кошти, необхідні для забезпечення відповідних категорій населення ліками за

пільговими рецептами, закупівлі інсулінів, протитуберкульозних препаратів.

Комісія вирішила ще раз звернутися до Кабінету Міністрів України та комісії з питань бюджету з проханням розглянути питання про необхідність поліпшення бюджетного фінансування охорони здоров'я у наступному році з врахуванням цих та інших раніше поданих пропозицій.

Велику кількість зауважень та пропозицій було висловлено до пакету законопроектів про заходи щодо стабілізації народного господарства, відновлення економічного зростання та реформи оподаткування. Зокрема, члени комісії вирішили вважати недоцільним скасування пільг по сплаті податку з прибутку та податку на додану вартість підприємствами товариств сілних та гаражних, інших всесурайських об'єднань інвалідів.

Вирішено за доцільне передбачити також пільги щодо сплати податку на прибуток та податку на додану вартість з прибутку та обороту державних і комунальних закладів охорони здоров'я, які вони отримують за рахунок надання платних медичних послуг.

Внесени Кабінетом Міністрів України проекти законів про податок на доходи фізичних осіб, про оподаткування

прибутку підприємств, про податок на додану вартість, про платежі на території України, про податок на нерухомість вирішено вважати такими, що можуть бути внесені на розгляд Верховної Ради у першому читанні.

Що стосується проекту закону про заходи щодо стабілізації народного господарства та відновлення економічного зростання в Україні, то комісія вважає недоцільним внесення його на розгляд Верховної Ради у подальшому урядом редакції. Особливу стурбованість комісії викликали необґрунтованість передбаченого законопроектом скасування цілого ряду пільг для інвалідів та учасників війни, осіб, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, загроз повного зруйнування існуючої системи соціального страхування, можливість погіршення оплати праці та соціального захисту працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я тощо.

Поділяючи думку уряду про необхідність запровадження термінових заходів щодо стабілізації народного господарства та відновлення економічного зростання в країні, комісія, разом з тим, наголосила на неможливості вирішення цих питань за рахунок звуження соціальних прав та гарантій громадян.

Прес-служба Верховної Ради України.

Володимир ГАЛЬЧЕНКО, «Голос України»

Компенсацийні сертифікати. Що вам треба знати

ВІДПОВІДНО до Указу Президента України №698 від 24 листопада 1994 року «Про компенсацію громадянам України втрат від знецінення грошових заощаджень в установах Ощадного банку та Укреджстраху» з першого кварталу 1996 року введено в обіг новий засіб платежу за акцій підприємств, що приватизуються, - компенсаційні сертифікати. ТО ЩО Ж ТАКЕ КОМПЕНСАЦІЙНИЙ СЕРТИФІКАТ?

Компенсаційний сертифікат, так само як і приватизаційний майновий сертифікат, дає своєму власникові право на участь у придбанні певної частини державного майна, що підлягає приватизації. Скористатися цим правом громадянин може через участь у спеціалізованих сертифікаційних аукціонах за компенсаційні сертифікати. Одержати компенсаційні сертифікати слід до 31 грудня 1996 року, а вкласти — до 1 липня 1997 року.

Зауважимо, що право на компенсаційні сертифікати є лише у тих громадян, хто мав заощадження в Ощадбанку або угоду про довгострокове страхування з Укреджстрахом за станом на 2 січня 1992 року.

Сертифікати є документами на пред'явника, тобто вони неіменні. Тому їх можна не тільки обмінювати на акції приватизовуваних підприємств, а й вільно, на цілком законній підставі продавати, дарувати, залишати у спадок.

Кількість компенсаційних сертифікатів, які ви можете одержати, залежить тільки від розмірів вашого вкладу чи страхової суми, які підлягають відповідній індексації.

Індексація заощаджень

Індексація грошових заощаджень громадян України проводиться за всіма видами вкладів і згідно з Порядком проведення індексації грошових заощаджень в установах Ощадного банку та Укреджстраху від 20 липня 1995 року.

Індексацію нараховують, виходячи із залишку вкладів за станом на 2 січня 1992 року, шляхом збільшення відповідно до індексу зростання споживчих цін у 1992—1993 роках у 2200 разів.

На суму індексації видають сертифікати номінальною вартістю 10 гривень та 20 гривень. При цьому сума індексації, обчислена відповідно до індексу 2200, округлюється у бік збільшення до суми, кратної 10 грн.

На вклади розміром до 10 крб. компенсацію не нараховують. Наприклад, за станом на 2 січня 1992 року на вашому рахунку було 2000 карбованців. Цю суму треба помножити на 2200 (2000 x 2200 = 4400000 карбованців).

Одержаний результат треба округлити до цілого числа мільйонів у бік збільшення, тобто до 5000000 карбованців. З врахуванням грошової реформи ця сума дорівнює 50 гривням, тобто ви маєте одержати два компенсаційні сертифікати номінальною вартістю 20 гривень і один сертифікат вартістю 10 гривень. У подібний спосіб обчислюють і суму індексації коштів, які ви сплатили за станом на 2 січня 1992 року, за довгостроковою угодою страхування будь-якого виду в установах Укреджстраху.

Якщо ви після 2 січня 1992 року зняли свої гроші з рахунку і навіть закрили його (у вас уже немає ощадної книжки), ви все одно можете отримати компенсаційні сертифікати на суму, яка була на вашому рахунку на цей день. Якщо у вас не одна ощадна книжка, а кілька, ви можете одержати компенсацію на всі свої вклади.

Де одержати сертифікати?

Видача компенсаційних сертифікатів установами Ощадбанку та національної страхової компанії «Оранта», яка є правонаступницею Укреджстраху, розпочалася 15 лютого 1996 року. Видача сертифікатів установами Ощадбанку здійснюється громадянам України на підставі документа, що засвідчує їх

особу, особисто або за дорученням, а також за заповітом або спадщиною, які оформлені відповідно до чинного законодавства. А в установах компанії «Оранта» потрібно мати страховий поліс та писати заяву. Втім, якщо після 2 січня 1992 року ви вже одержали належну вам страхову суму, компенсаційні сертифікати ви можете одержати і без страхового полісу.

Видача сертифікатів закладами, внесеними на ім'я неповнолітніх, здійснюється відповідно до порядку видачі вкладів до досягнення неповнолітніми 15-річного віку — батькам, опікунам чи піклувальникам, після досягнення неповнолітніми 15-річного віку — самим неповнолітніми, але зі згоди їхніх батьків, опікунів чи піклувальників.

Що робити

По-перше, за компенсаційні сертифікати ви можете придбати акції підприємства, на якому ви працюєте (якщо його приватизують).

По-друге, за компенсаційні сертифікати можна придбати на спеціалізованому аукціоні акції одного з приватизовуваних підприємств. Для цього вам потрібно звернутися до регіонального центру сертифікаційних аукціонів або до одного з пунктів приймання заяв.

По-третє, компенсаційні сертифікати можуть переходити від одного власника до іншого, тому ви можете подарувати чи продати їх.

З часу видачі сертифікатів установи Ощадного банку за ці послуги стягують плату за одним рахунком (незалежно

від кількості сертифікатів) у розмірі 1 відсотка від місячного мінімуму доходів громадян, що не обкладається прибутковим податком. Сьогодні за цю операцію беруть 0,17 гривні у всіх громадян, окрім інвалідів та учасників ВВВ.

Водночас слід зазначити, що 21 листопада 1996 року Верховна Рада більшістю голосів прийняла Закон України «Про державні гарантії і порядок відновлення заощаджень громадян України». На підставі цього закону встановлено зобов'язання держави перед громадянами України, котрі внаслідок знецінення втратили свої грошові заощадження, які перебували в період до 2.01.1992 року в установах Ощадбанку СРСР та організаціях державного страхування СРСР, що функціонували на території України. Цей закон передбачає, що заощадження громадян відновлюватимуться у співвідношенні 1 рубль дорівнює 1,05 гривні, за станом на 1.10.1996 р.

Використавши для приватизації компенсаційні сертифікати, порядок одержання яких розглянуто у матеріалі, вкладники можуть повернути до Ощадбанку. При цьому Ощадбанк поновлює вкладникової розмір заощаджень, але не більше від суми одержаних, відповідно до Указу Президента №698 від 24.11.1994 року, компенсаційних сертифікатів. Таким чином, вкладники теоретично нічого не втрачають.

Однак видавання компенсації розраховано на тривалі терміни. У першу чергу її отримуватимуть вкладники віком старші за 70 років на вказану дату, що не перевищує 1000 рублів.

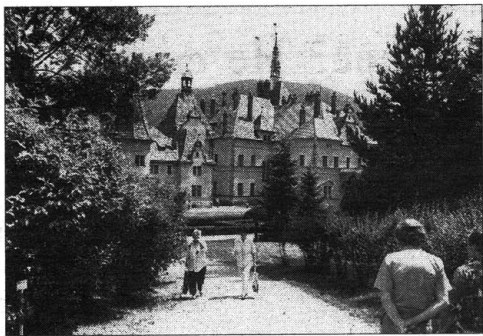
Компенсаційні сертифікати за такої ситуації стають для вкладника одним з варіантів вибору: чи то чекати хтось-скільки років грошової компенсації, чи то одержати компенсаційні сертифікати і використати їх для приватизації, мати прибуток уже сьогодні.

Вибір за вами.

7 грудня 1996 року. № 230 (1480)

Возз'єднання... Чи була альтернатива? або Деякі аспекти процесу крізь призму доповіді полуправління Четвертого Українського фронту

У МУКАЧЕВОМУ відбулися урочисті збори з нагоди річниці Першого з'їзду Народних комітетів Закарпатської України, що прийняв Маніфест про возз'єднання краю з історичною батьківщиною — Україною.

Історія

У далекому 44-му за це долоне рішення голосували 663 чоловіки — пославці всіх 12 округів краю. Сьогодні їх залишилось менше 50. Голова обласної держадміністрації Сергій Устич щиро привітав свічальних ветеранів зі знаменною датою.

Нині по-різному трактують сам процес возз'єднання. Окремі зарубіжні історики, особливо у Словаччині та Чехії, стверджують: народ примусили до такого кроку під дулами радянських автоматів. Очевидці ж безосередні учасники подій мають протилежне. А нещодавно невідомому дослідникові цього періоду кандидатів історичних наук Омельяну Довганичу потрапила до рук цікавий архівний документ — доповідь полуправління 4-го Українського фронту Головному політичному управлінню Червоної Армії. Цей документ обсягом 124 друкованих сторінок відтворює події громадсько-політичного життя краю за жовтня 1944 по липень 1945 року. В ньому відображено всі маловідомі факти, характеристики лідерів, участь у процесі радянських політпрацівників тощо. Крізь призму викладеного в цій доповіді й проходила наша розмова з Омельяном ДОВГАНИЧЕМ.

— На ваш погляд, виходячи з різних архівних документів, у тому числі згадуваної доповіді, як народилася ідея возз'єднання краю з Україною?

— Закарпатці плекали ті вікми, чекаючи визволення винятково зі Сходу. Про це свідчать численні документи, дослідження вчених, розповіді старожилів. У доповіді теж йдеться про народні збори в Мараморощі-Сигеті (18 грудня 1918 року) та Хусті (21 січня 1919 року), де представники народу висловлювалися про здійснення давньої мрії — возз'єднання з братами по той бік Карпат. З приходом у 1944 році в Закарпаття Червоної Армії з міст та сіл почали надходити численні петиції-прохання про возз'єднання з усім українським народом.

— Хто був ініціатором цих послань?

— Насамперед новостворювані народні комітети. Хоч з доповіді полуправління випливає, що вони не так обидилися, як призначалися командирами військових частин. Проте в доповіді наголошувалося: без без участі та думки народу. До складу народних комітетів, зазначено в документі, здебільшого включали впливових людей — місцевих інтелігентів,

священників, учителів, навіть куркулів та торговців. У зоні діяльності партизанських загонів існували підпільні народні комітети, які відтак легалізувалися. Саме їхні керівники з огляду на організаційну неосвідченість місцевих товаришів взяли на себе всю основну роботу з підготовки народних зборів, конференцій та з'їздів. Проте це аж ніяк не означає, що людям нав'язували чужозадку. Переважна більшість картатців справді прагнула єднання з братами зі Сходу. Ось що повідомляв у Центр радянський розвідник, чех за національністю, Вацлав Чермер, котрий під час десантування зламав обидві ноги і змушений був переховуватися: «Я знаходжуся вже у восьмій руській (закарпатській) сім'ї і добре бачу їхні настрої — вони хочуть ні до угорців, ні до чехів. Тільки до України».

— А могла бути альтернатива?

— Теоретично — так, практично — ні. Тоді на Закарпатті перебував уповноважений чехословацького уряду, що розмістився в Лондоні, міністр пан Немец. Безперечно, він та його помічники проводили відповідну роботу, але активної підтримки не мали.

— Як ставилось до ідеї возз'єднання угорське населення краю, духовенство?

— У цитованому документі зазначено: «... Угорці ставилися якщо не радісно, то, в всякому разі, не вороже...». Служителі церкви намагалися дотримуватися нейтралітету. Особливо греко-католици. Православні брали активну участь у підписанні Маніфесту, а деякі навіть були делегатами Першого з'їзду. Загалом цей історичний документ, що проголосив возз'єднання Закарпаття з Україною, підписало близько 300 тисяч чоловік. Найдовше дослужилося населення краю. Причому добровільно і аж ніяк не під дулами автоматів. Закарпатці активно включилися у відбудову народного господарства і ділом доводили своє правдиве життя й трудився в єдиній сім'ї народів України. Такого висновку дійшов генерал-лейтенант М. Пронін — начальник полуправління 4-го Українського фронту у своїй доповіді вищому командуванню. Такої самої думки дотримується й нинішнє населення Закарпаття — невід'ємної складової частини держави України».

Розмову вів
Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Михайло ВАСИЛАШКО, «Голос України»

Питиць, але не сподівайтесся

Аномалії

СТАРІ партійні нормативи реагування на виступи преси канули в Лету. Натомість новий закон про пресу поставив у жорсткі рамки тільки журналістів. Якщо газетар припустився неточності, використав, борони, Боже, сфальсифікований чи мось документ, візьомукраїнські пілати розіпнуть його на хресті. Але коли журналіст пише правду, коли факти розпеченими цвяхами лягають один в один безпростовно, тоді що? А нічогосінько! На деякий час критикована газетою сторона ховає, як страус, голову в пісок. А начальству твердить: кляті писаки мене оббрехали, але я не хочу з ними тягаться по судах, це нижче моєї гідності. Лозка залізна й безпрозрачна. Для чиновника. І об неї, наче об могутній мур, розбивається ата сила преси. Глухий кут?

Так. І він когось кочне був вигідний на сьогоднішньому етапі вседозволеності. Бо інакше цей гордіє вузол можна було б розрубити одним пуктом у Законі «Про пресу», встановивши:

«Коли правдива особа не може спростувати через суд опублікованих у пресі компрометуючих фактів, аніж керівництво розглядає питання про відставку цієї особи».

Варто зауважити, що проблема реагування на виступи преси міг би зрушити з мертвої точки і Генеральний прокурор України пан Ворсінов. Адже це дотепер чинний пункт 4 статті 94 Кримінально-процесуального кодексу України, який встановлює, що підставою до порушення кримінальної справи є також і повідомлення, опубліковані в пресі.

Перед князями і суда не сца

Бюрократ поважно каже: не журналістська то справа з'ясувати джерела правди. Хай скажники вісткують свої права через суд. Так велить закон. За всіма вісними канонами так і мусило б бути. Але ж ми ще, очевидно, не дозріли до такого рівня суспільних стосунків. Навіть суд не завжди може здолати нашого дорослого чиновника. Он послухайте розповідь мешканки Ярмолинців Юлії Мостової.

— З березня 1985 року я перебуваю у селищній Раді на обліку для поліпшення житлових умов, у спілку з психоневрологів, бо мій будинок барачного типу визнано аварійним. (Того року обліковиком визнаний перед стелею, що з усіх бараків людей відселено. — Прим. авт.). На те є відповідні документи. Саме вони дали підстави ще сім років тому отримати квартири моїм сусідам. А на мене й досі через стелю йде дощ, бо постійно обходять у черзі.

Вільність у розподілі квартир у Ярмолинцях визнає Держадміністрація окружного суд, скасувавши незаконно винесені рішення. Однак далі судового рішення від 9.08.1995 р. справа не пішла. Ті, кому не належало отримувати квартири, залишилися проживати у новобудовах. Декотрі встигли навіть приватизувати їх.

Коли б додержали законності розподілу житла, Мостова мала б змогу покинути сирій барак. Але ж як бути їй у цій ситуації? На це риторичне запитання всього розводять руками. З цього приводу я зустрілася із заступником голови Ярмолинської районної державної адміністрації Василем Волощуком. Довго він обурювався, чому, мовляв, за чисті гриби має відповісти він. Та, зрештою, погодився після жмені допомогти з ремонтом.

Минув час. Уже й осінь. А на порозі знову Мостова. Телефоную в район. Від почутого очі стають квадратними. З'ясується, він нічого відліку не обіцяв. І взагалі, отий... одиниць допомогати не збирається, бо його неправдиво зрозуміють люди. І дензеньку слухаючка.

І нехай закони зазначають, суди ухвалюють, але балом на місцях правитиме високе «Я» провінційного сановника. Як він скаже, так і буде. І найприкріше, що ситуація з невиконанням судових рішень не тільки у Ярмолинцях. Аналогічні факти є у Хмельницькому, Кам'янському-Подільському, Полонському районах.

Не винен? Ату під варту!

На останньому прийомі в корпункті хотілося сказати Мостовій бібліюно притчею: слав Бога за те, що є, бо ж могло бути гірше. Он у Закарпатті Новоушицького району жінку собі, нормально директорував у місцевому радпосі «Прогрес» Василь Томашук. Та під час виборів не за того року підняв, що згодом потрапив у керівне крісло. І пролунала команда: «Оце... і вище 10 січня 1995 року старший оперуповноважений районного відділу міліції пан Романов порушує проти Томашука кримінальну справу. За всіма ознаками вона мала бути гучна — 86-а! Навіть автор цих рядків потрапив на вудочку міліції і на всю Україну повідомив, що директор «Прогресу» «згорів» на автомагістралі».

Не один місяць чоловіки терзали обшукими, допитами, очними ставками, ревізіями. Здавали нерви, не витримувало наруги серце. Та шквал нарастав. І щоб дошкатили Томашуку на повну силу, опоненти вдаються до найприкрішого заходу — арештовують і переправляють до сільного ізолятора обласного центру. Шість місяців під вартою. Потім ще стільки ж — на «пілісці» про невизді. І тим часом жодних слідчих дій. Нарешті 22 жовтня 1996 року перший заступник начальника слідчого управління Міністерства внутрішніх справ України у Хмельницькій області полковник міліції Іван Смалюхінський виносить постанову: «Кримінальну справу по обвинуваченню Тома-

шука Василя Антоновича, Сторож Людмили Петрівни, Козак Ніни Павлівни закрити за відсутністю в їх діях складу злочину».

Отже, невинних людей майже два роки мордували. Нізачо. Хто за це відповідав? А законом відповідальність перелбачена. Кримінальний кодекс України має чинник статті 174 та в сумісництві зі статтею 166, що передбачають покарання за незаконне притягнення до кримінальної відповідальності і перевини службових повноважень. Але ж через млявість високих наглядових інстанцій і ця норма каже не діє. А тому нині й переповнені слідчі ізолятори й люди, які роками чекають бодай якого-небудь суду...

Золото, автомобіль і людина

На одному з тернопільських заводів кілограми крали золото. Та за кілька років бюрократичної тяганини розчинилися і золото, і злоти. Винних не стало. Як повідомляє директор спеціалізованого автопідрприємства з селіща Костантинівка Миколайовської області пан Павлов, у тому ж таки Тернополі на дачі одного столичного чиновника ще 1991-го зникло, наче крізь землю, його службовою автомашини — УАЗ-3303. І жодних слідів. А в які тільки інстанції не звертався директор Хоростківської агрофірми «Нива» депутат обласної ради Петро Марків з приводу зникнення 20 тонн зерна, частин поборів тощо. І що ж? В результаті було розторжене архів агрофірми, експропріювано журналу, у якому було зафіксовано оприбуткування зерна на підставних осіб і вручення на їх основі на тих самих підставних осіб грошей тодішню. Після цієї операції депутата, сповістили, що в діях посадовців осіб виявлено тільки дисциплінарні порушення. Зате райвідділ міліції вирішив добряче насолити Марківу. Численні перевірки дійшли до абсурду: на подвір'ї господарства затримували свинарку, що несла дерть свиням. І складають протокол, наче вона краде отих три кілограми. Зістаєть, 20 тонн і три кілограми!

У контексті звернен читачів до газети можна було б згадати і більш серйозні факти. Скажімо, наприклад, правни опубліковано матеріал «Завдання», де цитується розмова «нічного генерала» із генералом з МВС. І знову ж таки, що далі? А далі до офісера, яких запозорили, нібито вони допустили витік конфіденційної інформації до газети, відправили у відставку. Зате тернопільські нові українці тепер ходять містом гоголем, мовляв, бачите, які ми сильні!

Бо й справді сильні. Тільки не зброею, як декотрі гадають, а гришми, саме отими, що обертаються в тінювому секторі. Вони ж і дікують політиці дій чималого частки охоронців порядку.

А тим часом і на волі люди гинуть. Від убиств на замовлення. І злочини залишаються нерозкритими. За прикладом нещодавнього — у той самий Тернопільський області, у Боршіві, на порозі власного будинку впритул розстріляв директора спільного підприємства «Вікторія-Янкі». З часу трагедії минуло більше року. Та виконавці на волі.

Вихід із сьогоднішньої правохоронної кризи є. Можливо, він у створенні Національного бюро розслідувань.

Позитивний вплив на боротьбу з корупцією ми б дали, на наш погляд, як один реорганізаційний захід — виведення з підпорядкування силових структур служб внутрішньої безпеки і створення на їх основі Головної інспекції з особового складу. Така незалежна структура, навіть за обмеженої чисельності, дала б можливість навести порядок у вищих ешелонах влади, присякати корупції підлі високоскладові особи. А вже потім спіраль відповідальності дисталася б і найнижчого чиновника. Сталося б це за досить короткий проміжок часу.

Ліна КУЩ, «Голос України»

ЖИТТЯ ПОДОРОЖЧАЛО? ЧИ...

3.

«Виборці запитували, навіщо їду до Верховної Ради. Я не одіючись у поробичі, відповів: «Щоб стати ще багатішим». Але відразу додавав: «Зате я не буду красти, не буду користуватися пільгами за ваш рахунок»».

(із газетного інтерв'ю).

На початку 1994 року президент ТНК «Атон» уже створив близько сотні недержавних підприємств, більшість із яких ділячи досить успішно. Настав момент, коли кількість мала перерости в якість. Аби прорахувати події не на крок, а на десять вперед, йому потрібно було стати вхожим до вищих державних структур, тобто піти в політику.

Хроніка розслідування

7 листопада — заведено карну справу за фактом порушення японського режиму Донецького аеропорту. Підозрою — працівник охорони, що дозволив злочинцям дістатися на льотне поле.

Протягом десяти днів після вбивства оперативна група відтворює обставини скоєння злочину і намагається створити фоторобот квіперів. Проводять двадцять експертиз, опитують дві сотні чоловік, вилучають сотні документів. Слідчі заходи тривають за межами України.

Виборчу кампанію було проведено за кращими канонами комуністичної агітації. Зрозуміло, витрати на рекламу набагато перевищили встановлені норми «кандидатського фонду» у п'ять мільйонів карбованців — їх узяла на себе команда.

Розповідає президент ТНК «Атон» Володимир Коротун:

— У день виборів Євген Олександрович зібрався на дільницю і оголосив, що візьме лів'ятиметровий президентський «Ліонелль» — одну з машин, що їх ми тоді давали напрокат. У кабінеті він кожного з команди спитав: «А ти як думаєш?» Звичайно, всі почали відмовляти його від цієї ідеї: ідемо-бо у провінційне містечко, що люди подумують? Євген Олександрович засміявся і наказав заводити «Ліонелль». Він так мав рацію, зробивши навапник: всупереч прогнозам скептиків президент «Атона» впевнено переміг у 148-му Волноваському виборчому окрузі.

Вдруге виборчий марафон він розпочав у «Голосі України» 22 та 29 листопада.

почав буквально через кілька місяців, вирішивши поборотися за губернаторське крісло. Об'єднав зусилля з Володимиром Шербанем, підвищив кампанію з подвозною енергією. Обидва представляли приватний капітал, і в їхніх програмах було чимало спільного.

Незавжди до губернаторських виборів Євген Шербань свою кандидатуру знів, закликавши електорат голосувати за Володимира Шербаня. Незважаючи на те, що Євген Олександрович вважав за ліпше залишитися в тіні, подекуди, що «солондкий парочка» (так прозвали кандидатів) солістом був саме він. І після перемоги Володимира Шербаня посів місце радника облдержадміністрації з питань економічної реформи. Є всі підстави говорити про причетність радника до більшості економічних проектів тодішньої обласної влади.

Хроніка розслідування

14 листопада — всупереч традиції оперативно-слідча група влаштує у Донецьку прес-конференцію. На запитання журналістів відповідають керівники Генеральної прокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Донбаської транспортної прокуратури, управління СБУ по Донецькій області.

На той час відпрацьовувалися три версії мотиву вбивства: політика, бізнес і особиста помста. Достатніх доказів, аби кваліфікувати злочин як політичне вбивство, у слідства не було. Так само не було підстав стверджувати, що Євген Шербань мав відношення до лінійного замачу на Прем'єр-міністра Павла Лазаренка.

Розповідає Наталія Прокопенко, голова Докучаєвської міської організації Ліберальної партії України:

— В його предвибірчих обіцянках не було красивих фраз. Я не знаю нішої людини, яка зробила б для нашої району стільки добрих справ: і створення робочих місць, і опіка ветеранів, і безплатні пільжки дітям, і допомога підприємцям, і безплатна переплата на газети для самотніх, і будівництво православного храму, і допомога Новотроїцькій школі-інтернату, і газифікація сіл і селищ — усього не перелічити.

За два роки Євген Шербань особисто прийняв близько 800 чоловік. До нього йшли за парочкою дошок для даху і десятками літрами бензину, просили гроші на лікування дітей і операції, скаржилися на неможливість відправити посилку до Росії і неяснісінько кінескопи. Якщо питання було нескладне, його розв'язували негайно.

Розповідає голова Донецької обласної організації ЛПУ Микола Загоруйко:

— Я був присутнім на одному з депутатських прийомів, що Євген Олександрович проводив у окрузі. За півтори години він вислухав сотню чоловік. І що найдивніше — ніхто не пішов незадоволенням. До речі, матеріально Євген Шербань підтримував лише тих, кому це було кінче потрібним. На похорон народного депутата присутні з подивом для себе визначили, що численні родичі покійного мають вигляд звичайних сільських жителів. Родичів своїх він не балував.

4.

«Я не підписав, я депутат Верховної Ради України. У мене немає інтересів в економіці, вони тільки в політиці».

(З відповіді на прес-конференції).

Судячи з тотальних перевірок, що їх знавали підприємства, діяльність яких пов'язується з ім'ям Шербаня, «бізнесову» версію вбивства слідство розробляє найактивніше. Подібна зацікавленість правоохоронців і допити співробітників («Що ви робили у неділю 3 листопада?») не додають оптимізму керівництву згаданих фірм.

Всупереч твердженням, розтиражованим деякими виданнями, Надія Нікітіна ніколи не мала права підпису в фірмах, оскільки в курсі її чоловіком, проте перебувала в курсі її особистості його справ. Трьох його синів — Євгена і Руслана від влвох перших дружин — і Євгена, сина Надії Нікітіної, — в батьківський бізнес не було посвячено.

Інтереси сім'ї у стосунках зі слідчими органами взяв представити Микола Демиденко, радник юстиції і директор одного з підприємств у складі «Центру». Саме він був присутній на першому допиті Руслана Шербаня. За іронією долі Микола Кузьмич у недалекому минулому — прокурор Донецької області. Йому слово.

— Правоохоронні органи запевняють, що хочуть допомогти сім'ї. Але ця допомога чомусь іде у вигляді колупання в рані. Євген Шербань був народним депутатом — до чого тут діяльність підприємств, до яких він не мав відношення?

Для автора цих рядків досі залишаються загадкою джерела існування народного депутата. Ідучи на пос-

тійну роботу в парламент, він склав повноваження президента ТНК «Атон». Від депутатської зарплати відмовився, про що неодноразово заявляв у пресі. Радником облдержадміністрації працював за «спасибі». На підприємницьку діяльність як народний обранець не мав права. В той самий час від грошової скрути, м'яко кажучи, не потерпав: сам лише факт, що Євген Шербань їздив на Олімпіаду в Атланту як один із спонсорів, викупивши десять спонсорських пакетів, досить промовистий. Є інформація, що його порадами користувався декілька фірм, але як опінуються ці поради, з'ясувати можна хіба що з допомогою податкових декларацій, котрі народний депутат заповнював регулярно. Але ці документи — вже таємниця слідства, яке з 15 листопада повністю взяло в свою руки Генеральна прокуратура України.

Тим часом колеги Євгена Олександровича по Ліберальній партії наводять слова самого Шербаня, сказані за півтора місяця до замачу референтів-консультантів Петру Дорфману: «В мене ворогів у бізнесі немає. Я вітаю своїх конкурентів, які виявляють певну винахідливість і сміливість, щоб узяти гору над мною. Значить, вони сильніші за мене. І якщо коли-небудь мене вб'ють, це буде суто політичне вбивство».

Два роки тому Євген Шербань придбав зроблений на замовлення броньований «Шевроле» і веселився до котельку, збудованого в селі Красне Волноваського району корпоративу «Атон». Територія тут забудована котельками за європейськими проектами і охороняється цілодобово. Втім, названі застережні заходи — напевно чийсь надійний захист від професійних убивць.

— У країні іде перерозподіл власності, і Шербань цьому перерозподілу заважав, — упевнений Микола Загоруйко. — Це чистісінька політична боротьба. Євген Олександрович був дуже сильним суперником.

Донецька приймальня народного депутата Євгена Шербаня починається з фігурних ґрат і жовтого неперозорого скла. За дверима — все так, як і раніше. Тільки траурна стрічка на таблиці та килимове покриття, затоптане черевиками (що було неможливо при живому господарі), свідчать: сталося непоправне. І найбільш зухвалий злочин поки що залишається неперозорим для правосуддя.

Георгій ВОРОТНЮ, «Голос України»

Одяг «Одетри» й «Антарктику» зігріє

Наш спонсор лотереї-97

НЕ СКАЖЕШ, що об'єднання «Антарктика» були обмежені у виборі підприємств, де змогло б замовити для своїх працівників теплу білизну. Адже його суціль борознають моря-океани всієї планети, заходять у порти багатьох країн — і там, безперечно, їх одягнуть б із задоволенням. Однак радикали обрали білизну, висотомовлену колективом «Одетри», яка надійно зігріє їх у холодному океані.

В оренду виробничо-торгівельному підприємству об'єднання «Одетри» («Одеський люткаж») ми побували якраз тоді, як в одному з цехів завершували виконання замовлення риболов. З генеральним директором підприємства Віктором Морозом владою перемовити було лише кількома фразами — поспішав у виробничі справи. Адже акційніше треба узгоджувати і доводити до кінця давал виношуванням задум приватизації.

На це нині у нас всі налі, поділився Віктор Андришчак. Але для підприємства такого профілю, як наше, статус державного, хай і орендованого колективом, за ринкових умов — напівобтяжливий. Якщо коротко, — біди загальновідомі: розрив традиційних зв'язків з постачальниками сировини з інших республік колишнього Союзу, відсутність стартового капіталу для вход-

ження у ринкові стосунки (всі кошти забирав столичний глав), жорстка конкуренція іноземних фірм, що заповнили український ринок схожими товарами, зростання цін на енергоносії. А це, звісно, підвищує собівартість продукції. Але, на нашу думку, перешкоди вдалося б здолати, якби не надто громіздка структура об'єднання з його, так би мовити, замкненим циклом. Колектив «Одетри», одержуючи з усіх усяд сировину (бавовняну, синтетичну і вовняну нитку), сам потім ткає з них полотно, фарбує його, висушує та прасує, аби згодом викрокувати й шити у своїх спеціалізованих цехах виробів декілька і сотень найменувань жіночого, чоловічого і дитячого асортименту.

За планово-примусової системи, коли оті готові вироби розподілялись по оптових базах України, замкнений цикл особливих турбот напевно не задавав. А за ринкових умов коштує легше було оперативно перебудуватися хіба що локальним виробництвом.

Потужності у нас досить солідні: можемо випускати до десяти мільйонів трикотажних виробів на рік, — каже начальник виробничого відділу Катерина Зінченко. — Маємо простори обладнані цехи, досвідчені кадри, отож готові розглядати будь-які пропозиції

щодо спільного виробництва. Як і виконувати замовлення чи то комерційних, чи то державних структур. Аби тільки гроші своєчасно платили. Бо ось гіркий приклад сьогоднішньої армії: напевно й замовила необхідний одяг, але коштів на це, з'ясувалося, — катала. Залишилися замовлення на папері.

Колектив «Одетри» не на роздоріжжі — шлях для себе обрав вірний: приватизацію. На цьому шляху він покладає надії на старих і нових партнерів, на власну ініціативність і виробничу гнучкість, що дали б змогу знайти свою «нішу» в ринку, успішно конкурувати з постачальниками іноземної продукції. Для того, хто хотів би знайти спільні з колективом «Одетри» інтереси, — адреса: 270005, Одеса, вул. Давидницька, 46, тел. 22-41-64, 32-42-45, факс 32-38-27.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Одеса.

Та не збідніє...

У «Голосі України» № 220 за 23 листопада цього року ми зверталися до всіх, хто має фінансові можливості і не втрапить доброти та співчуття, з проханням допомогти передплатити нашу газету кільком десяткам інвалідів війни та праці. Традиційно так складалося, що всі роки редакція передплатувала цим людям газету зі своїх позабюджетних коштів. Але цього року в нас такої можливості не виявилось — в редакції немає грошей. Тому й звернувшись за таким проханням до всіх, хто читає нашу газету. Спонсор недовізі знайшовся, і поспішаємо порадувати наших дописувачів, що «Голос України» й передплатив благодійний фонд «Рада». Разом з нашими майбутніми читачами дякуємо фондові за це. На жаль, і він не всім зумів допомогти, багато хто залишився без улюбленої газети. Отож іще раз звертаємося до всіх, хто має фінансові можливості і проявляє співчуття до нездоланих співвітчизників: відгукніться на наше прохання, і звідки вам люди читатимуть свою улюблену газету. Адже її передплатити ніколи не пізно — можна з будь-якого місяця.

Оксана РУДЮК, «Голос України»

Годі танцювати під американський саксофон!

Як і прогнозувалося, жодна країна з п'ятнадцяти членів Ради Безпеки не підтримала бажання Сполучених Штатів під час таємного голосування заблокувати висунення кандидатури нинішнього генерального секретаря ООН Бутроса Бутроса Галі на другий термін. Незважаючи на те, що постійний представник США при ООН Малден Олбрайт, звинувативши пана Галі в усіх смертних гріхах: мовляв, той нездатний здійснювати докорінні реформи ООН, яка все більше бюрократизується, не може успішно проводити миротвірні операції, і підтвердивши цьому — сумнівні успіхи військ ООН у Сомалі та Югославії.

Багато високопоставлених дипломатів підсумують, що все це лише слова — насправді ж урядові Била Клінтона просто необхідний «козел відпущення» для маскування острівів і провалів у власній зовнішній політиці. Крім того, адміністрація Клінтона стверджує, що, доки Бутрос Галі біля керма влади, Об'єднані Нації не можуть розраховувати на виплату Американою боргів чи більш широкі підтримку з її боку, оскільки конгрес не надто симпатизує лідеру ООН.

У цього конфлікту є ще один бік: багато держав пропонували не так на підтримку егіптянина, як проти США, що заборгували ООН приблизно півтора мільярда доларів і, на думку членів РБ, не мають моральних прав на вжити своїх думку.

Поки у конфлікті США — Бутрос Галі триває пауза, у політиці та журналісти народжуються різні сценарії розвитку подій. «Файненш таймс», зокрема, пише: Бутрос Галі має гідно піти. Лишаючись кандидатом на другий термін, він може завдати лише збитків організації, який так вірно стверджує, на думку газети, в африканському секретарі Кофі Аннана, заступника Бутроса Галі з операцій на підтримку миру.

Але африканські держави, які, згідно з принципом ротатії, мають першочергове право висувати претендентів, всупереч будь-яким прогнозам і погрозам, заявляють, що їх єдиним кандидатом на пост генсека продовжує залишатися Бутрос Галі.

Аби хоч якось утихомирити пристрасні навколо своєї особи, егіптянин оголосив, що знімає свою кандидатуру на виборах генсека. Проте, робить це лише на деякий час, до наступного тижня, і має намір знову розпочати боротьбу за найвищу посаду в ООН, яку ніхто інший своєї кандидатури не висуне. Отже, Бутрос Галі радить поки не забувати про нього.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, «Голос України»

СПОЧАТКУ — СЕНСАЦІЯ, ПОТІМ — ІНТРИГА

Минулої неділі в Молдові відбулася зміна господаря: переконливо випередивши Мірчу Снегура новим президентом держави став Петру Лучинський, досі — голова молдовського парламенту

Із досьє «Голосу України»

Петру Лучинський народився в січні 1940 року. Закінчив факультет історії та філософії Кишинівського державного університету. Працював інструктором, начальником відділу, секретарем, першим секретарем ЦК комсомолу Молдавії. З 1971 по 1992 рік — на партійній роботі, обіймав різні посади в Молдові, Таджикистані, Москві, був секретарем ЦК КПРС. Після розпаду СРСР його призначено послом Республіки Молдова в Росії. З лютого 1993 року — голова парламенту Молдови.

На початку цього року в «ГУ» було надруковано інтерв'ю з нинішнім президентом Молдови. «Чи балотуватиметеся ви на пост президента?» — запитав тоді наш кореспондент. «Я для себе цього ще не вирішив», — відповів Петру Лучинський. — «Я політик немодерний, у мене немає амбіцій і бажання «покрасуватися» в ролі президента. Я ж розумію, що насамперед це — велика відповідальність: треба бути впевненим, що ти зможеш щось зробити...»

Але коли настав час виставляти кандидатуру, впевненість у своїй змозі щось зробити до Лучинського таки прийшла, він швидко зібрав необхідні підписи і балотувався, як незалежний кандидат. «Вважаю, що неучаство в президентських перегонах я б вивів малодушність. Це була б невинуватна помилка. Ви ж бачите, в якому становищі держава...» — це витяг із одного з останніх передвиборних інтерв'ю майбутнього президента.

Лучинський — яскраво виражений центрист із ненав'язливо пропаланим ним самим тяжінням до Москви. Втім, може статися, що ті показні симпатії — не більше, ніж майстерний передвиборний хід (добре нам знаний з українських президентських виборів 1994 року). І, можливо, саме таким чином Лучинський здобув значну частину голосів тих, у кого не викликає ентузіазму гіпотетичне возз'єднання з «матір'ю-Румунією»: адже Снегура підтримали прорумунські політичні сили, та й сам він не раз заявляв, що «дуже природним у майбутньому виглядає злиття двох румунських держав в одну». А Лучинський про румунсько-молдовські відносини висловлювався досить розуміло: «Ми — брати, але кожен має займатися своїм господарством». Утім, і щодо Росії він, досвідчений і хитрий політик, не переїмав палицю до, ні вже зараз, після виборів. «Я не думаю, що

ми матимемо якісь розбіжності з Росією», — обережно заявив Лучинський у кореспондентів ІТАР-ТАКС. — У мене особисто тісні контакти з російським керівництвом, і я маю намір виконати рішення, котрі привідуть до остаточного врегулювання придністровської проблеми, виведення звідти російських військ, ратифікації базового політичного договору між Росією та Молдовою».

Отже, поки що можуть відпочивати прихильники возз'єднання Румунії та Молдови. Щодо розв'язання придністровської проблеми, то ситуація дещо інтригує. Лучинський критикував свого попередника за відмову підписати вже парафований меморандум про нормалізацію відносин із Тирасполем, але водночас не секрет, що це підписання насправді вигідне тираспольським лідерам. Звісно, критикувати — не підписувати, не брати на себе відповідальність, тому тепер цікаво: як вийде із ситуації новообраний президент? Враховуючи те, що й він протиставив тираспольській «ідеї конфедерації», яку не виключає згаданий меморандум.

Отже, найгірша оцінка молдовських виборів — сенсація. Не «грим серед ясного неба», але все ж такі — несподіванка. Тепер — очікування. Інтрига.

Продається вілла Пікассо. Усього за 5 мільйонів доларів

ХТО Б МІГ ПОДУМАТИ! Вілла одного з найвідоміших митців XX століття Пабло Пікассо на південному заході Франції нік не дочекається покупця.

А місце яке — в Мужені поблизу Канна на Лазуровому березі. З виллою на бухті. Тридцять п'ять кімнат на трьох поверхах, «садова ділянка» на два гектари. Та й просять відносно недорого — 26 млн. франків (5,2 млн. доларів).

Одне слово, скарб. Виллу просто нашіптовано особистими речами Пікассо. Поділяють навіть, що художник сховав тут валізу із загадковим вмістом, поки що не знайдено.

Масток, засаджений маслинами та помаранчевими деревами, між якими в'ється річка, було придбано мет-

ром 1961 року. Тут він і помер 8 квітня 1973 року. Через 13 років, у віці 60 років, на виллі покінчила життя самогубством його друга дружина Жаклін. Ще через десять років дочка Жаклін Катрін Ютен-Бле вирішила позбутися володіння, що залишилося, за її твердженням, практично в недоторковому вигляді «зі всіх самих пір». Серед сучасників і пошквлив фотокартки — капелюх і пістолет американського актора Гаррі Купера, що він їх особисто подарував художникові, а в гаражі стоїть та сама знаменита чорна машина «Хіспано», на якій Пікассо об'їздив усю Південну Францію.

Після оголошення про продаж вилли пенсіонер Адріан Трекко, котрий мешкає по сусідству і свого часу був «особистим водопровідником» Піка-

со, пригадав, що на прохання «клієнта» сховав у потайник дерев'яну валіжку. «Будь темно, у мене був кишеньковий ліхтарик. Але місце знайду», — прозоро натякає він майбутнім покупцям і додає, що помітив у схованні рамки для картин і малюнок...

Мер Мужена Роже Дуальд переконаний, що вілла — частина національного культурного надбання і має належати народам. На його думку, державі слід продати одну з картин Пікассо, що вона має в своєму розпорядженні, і придбати масток. Однак, як стверджують фахівці, держава отримала такі картини від спадкоємців художника як плату податку за спадщину і не має права їх продавати. Тож у власників зайвих мільйонів є шанс вигідно з ними розстатися.

Квебекці тікають із Квебеку

Прем'єр-міністр Квебеку Люсьєн Бушар запевняє, що він не знає, чому тисячі квебекців називають виїжджають із цієї франкомовної провінції Канади.

Нічого складного у демографічних процесах, що відбуваються у Квебеку, немає. Наявна можливість його відокремлення від Канади, чого домагались Бушар та його уряд, втомлені від політичної невизначеності і непередбачуваності, засмикані тривалими націоналістичними викрутасами франко-канадських екстремістів, погрози на свою адресу, багато з тих квебекців, для кого французька мова не рідна, переїзять на постійне проживання до інших канадських провінцій. Лише за першу половину цього року з Квебеку виїхало понад 19 тисяч чоловік, що більш як на 7 тисяч перевищує кількість тих, хто приїхав, більшість з яких — франкофони. Левова частка «емігрантів» припадає на Монреаль з його 3,5-мільйонним населенням, причому для більш як одного мільйона його мешканців французька не є рідною мовою.

Коментуючи результати нещодавнього опитування англо-канадців, котрі мешкають у Квебеку, під час якого 30 відсотків респондентів заявили про намір залишити провінцію, президент антисепаратистського об'єднання «Альянс Квебек» Мішель Халелін сказав: «Це попередження Бушару про те, яке шокони може зазнати Квебек, його економіка — адже від'їжджають або мають намір виїхати найкращі».

Рейхстаг працюватиме за сумісництвом. Музеєм

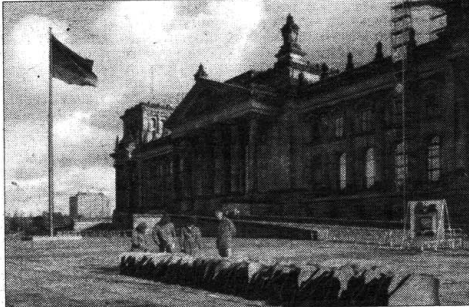
Урядові будівлі в Берліні, що перебувають поки лише в стадії спорудження, а деякі навіть у проектах архітекторів, прикрашатимуть нові твори мистецтва. Картини та скульптури, що розміщені зараз у бонських адміністративних приміщеннях, так і буде залишено на берегах Рейну.

За словами представника фракції Соціал-демократичної партії Німеччини в спеціальній комісії будівництва Томаса Крюгера, «ніні депутати обговорюють питання, пов'язані з розміщенням творів мистецтва в будинку рейхстагу, а також в інших парламентських приміщеннях. Для цього виділено близько 30 мільйонів марок. Суми було закладено в будівельні кошториси. Лише в рейхстазі плану-

ють знайти місце для картин та скульптур вартістю 8 мільйонів марок. Разом для цих цілей виділяють до двох відсотків від загальної суми вартості робіт.

Чергове засідання комісії, очолюване головою будівництва Рітгофом Зюсмутом, відбувається у січні наступного року. На цьому мають визначити в загальних рисах характер і тематику майбутніх картин, на виконання яких буде оголошено конкурси. Проте передбачають придбати у авторів і готові твори.

Картини та скульптури мають відіграти особливу роль в оздобленні будівлі рейхстагу, підкреслюючи його призначення. Головні уявлення прийдуть оформленню фойє. Згідно з заведеною в Бонні традицією

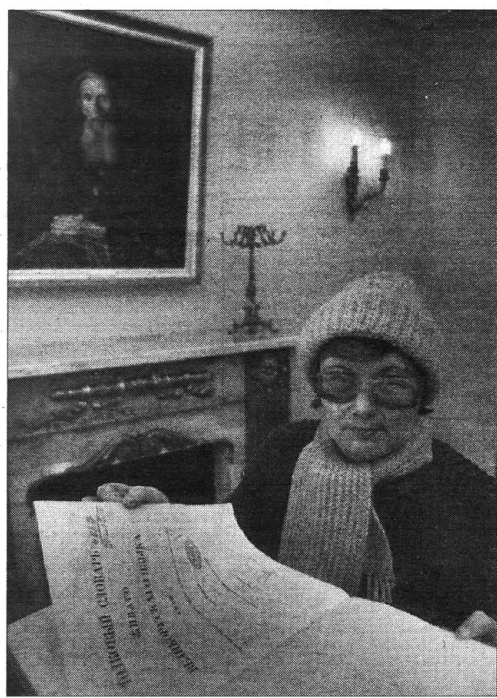
в парламентських установах можна виставити роботи не лише німецьких, але й зарубіжних майстрів, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Сам Томас Крюгер, у минулому берлінський сенатор у справах молоді, виступає за те, щоб надати шанс вивияти себе майстрам-початківцям.

Славетних козаків багато, Луганський — єдиний

Вулиця Дала... Тиха затишна вуличка у старій частині Луганська. Старовинний білий особняк на десять вікон. Тут, на березі Лутані, 1801 року народився майбутній видатний письменник, лексикограф, учений, лікар... Цей чоловік багато чого вмів, то була всебічно обдарована особистість, котру глибоко шанували найрозумніші люди того часу. За головну працю свого життя «Толковий словарь живого великорусского языка», що містить близько двохсот тисяч слів і 30 тисяч прислів'їв та приказок, Далю було присуджено Ломоносовську премію і надано звання почесного члена Петербурзької академії наук.

Пізньої осені влячні земляки відзначають 195-річчя від дня народження Володимира Дала. На вулиці, названій його ім'ям, створено меморіальний ансамбль. У будинку, де народився Козак Луганський (псевдонім славетного сина донецької землі), нині літературний будинок-музей. Тут же пам'ятник з мармуру — Далю.

Зібрано і багатющий експозиційний матеріал з музеїв Москви і Санкт-Петербурга, архівів Миколаєва, Нижнього Новгорода, Тарту, Оренбурга — міст, де жив і творив Даль. Місцеві майстри відтворили відповідно до тогочасних візрів першу квартиру Дала: люстри, канделябри, камін. Над парадними дверима — піддашок, старовинний ліхтар, флюгер з цифрою «1801».

... Приємно пройти старовинною вуличкою, де все нагадує про Дала, що дивовижну, високодуховну людину.

Текст і фото Вадима ЛІСНОГО.

Українформ.

На знімках: біля пам'ятника В. Далю; будинок-музей; флюгер з цифрою «1801» над парадними дверима; доглядач музею Тетяна Свиридова; погруддя вченого; в музеї.

Олена ЄЛЮХІНА, кандидат мистецтвознавства

Французьке з нижньогородським

Рецензія

«Хоч би що зробила людина в Росії, її передує жалю» — ця фраза, що не має відношення до автора, все ж таки дівчі пролунала з вуст п'яного студента, стала своєрідним лейтмотивом усього прем'єрного спектаклю за п'єсою Л. Андрєєва «Кохання студента» в столичній російській драмі. Справді, було жалю усіх: і тих, хто викладається на сцені, і тих, хто за традицією або з цікавості описує в залі.

Як стверджують дослідники творчості Леоніда Андрєєва, йому п'яте не те було дуже адалася, але й не так щоб... Проте режисер спектаклю І. Барковська рішуче переписала п'єсу, залишивши від Андрєєва сюжетну канву. Це допустимо, та неодмінно за умови, що режисер має власну концепцію, особисту моральну позицію і найглибшу відповідальність перед автором і глядачем. Саме цих вимог було позбавлено сценічну редакцію І. Барковської, чому й став підтвердженням увесь спектакль.

Андрєєвська історія про крах першого романтичного кохання студента Коли Глуховеца в режисерському трактуванні поступилася місцем жалівній трагедії молодого нерішучого повія. Що ж, і ця тема могла стати в

спектакля головною, проте не стала, хоча її й було заявлено. Невміння підкорити літературний матеріал загальному задумові, спроба провести паралелі між часом Андрєєва та сучасністю не тільки оголили недолугість режисерської концепції, а й перетворилися на добуву ілюстрацію як самої п'єси, так і сучасної дійсності. Не допомагали тут ні надирна гра акторів, ні їхні шалені танці, ні звичне вже в театрі оглоблення героїні. Еклектика — ось, мабуть, основна відмінна риса цього спектаклю. І не тільки тому, що «за вуха» притягнуто два історичних періоди, дисонасом пролунали сілезні пісні жабрачки й рудалі Патрісії Каах!!!

Відверто різали око джигини, білосніжні кросівки, білізна «а-ля

Версаки та дивне вбрання провінційних матрон. Воїстину «суміш французького з нижньогородським».

Вразило це одне — пішов зі сцени дух професійної театральної традиції, цілісних образів, витонченої гри і смаку. А старанна молодь — уся якось на одне лице: єдині для всіх прийоми гри, пластики, декламації. Індивідуальностей на сцені не було, чи то штучно сховані, чи то навмисно придушені владною рукою режисера. Виняток становив лише актор В. Сарайкін, який успіхує усього створив образ андрєєвського героя. Режисерський деспотизм у театрі давню зарекомендував себе, але, як показала історія, жививає тільки той театр, де режисер і актори соратники. В спектаклі такої єдності не було. А жалю.

Проте прем'єра відбулася і це не може не тішити. Для когось це дебют (А. Острогадла і Р. Семисала), для когось шлях до вершин творчості (Н. Ніжарадзе, О. Кульчицька, В. Терещук, С. Москвін, Г. Дрозд, Ю. Цивата, О. Когут та ін.), а для нас, глядачів — приємна можливість ще раз доторкнутися до великого тайнства Театру.

«На довгій ниві до небес...»

Його роботи корені — на сході України, його мала батьківщина — Поділля, прізвище (чи псевдонім?) — чомусь заплярило-кареда-фініске? і на цьому несприятливому не закінчуються, бо за фіхом він інженер, а за покладанням — поет, літературознавець, культуролог, видавець, меценат, слоом, культурний діяч з власного бажання. Зрештою, культурні діячі якщо й трапляються на світі, то лише отак — з власного бажання. Тож пропонуємо читачеві кілька нових віршів Євг. Саава.

Євг. ССААВІ

Вважається митцем чи генієм, чи хворим, Той волю дав думкам запитавим, просторим, Вбачає персонаж і в аистичку й каміні, Несхожий на людей в людському розумінні... Хто втілює в життя казкових потойбіччів Чи злим пророкують появу кари свідчів... Пряміри вивалив навколосні фантоми, Що створені людьми від задрості та втомі... Шо діється навкіл — за Божу має оцінку, Чи в творах прерікав майбутню поведінку, Частенько запивав, здавалося, від слави, Платив живим життям за прояви уяви...

Читачу, чи нема твоїх тут рис таємничих? Ми всі-митці подій повчальних і знаменних, Як хворі, то усі, бо відлучати буває, Шо годні до віршів, а потім все минає...

***

Як розвиток віршований, (Так кажуть певні люди) Вірш, вчора ледь римований Стає модерном всюди.

Що тільки не вигадують: І напрямки і стилі... Процесами командують Творчі «нові хвилі».

Завгодно що вже їде за вірш: Хоч маренна мотиви... Без розмірів, без ритм, де більш Сприймаються поривні...

З досягнень я таких, пробач, Мистецтв, одне лиш знаю. «Сучасних я», сказав читач, — Поетів не читаю...

***

Який, прошу, був мій улюблений час? — Коли я писав до вибодин... Коли прокидався від внутрішній вальс, Молюсь до нееньки-природи. І звідкись, знезачає з'являвся мотив Глибоких хвилюючих істин. І тей охочий колись від див, Та намірів всім відповісти. А кабосна рима лягла, як мед, Грайливо поета торкала. Та думка аїста кукаси наперед Упевнена, щира, зухвала...

***

Ще Бекон Роджер, власне, запевняв: До істини, до мудрості природи Всім й кожному — хотиш перешкоди, Щоденно пам'яті уможав...

Що перша — це чужий авторитет... Незміність нас, чи звичка — друга вада, Безглуздий рен юрбй, як вища правда, Та одяг з мудрості на хибний мел...

Пусте все... Бо подібні відкриття Приймають на віру не мають... А, може, ні, заобути ніяк зняти Лише його ріст... Інші — хай шукають...

***

Хвиляни розпачу та болю, Палких, нервових поривань, Безглуздо і пізно лаяти долоу, Шукати винних цих страждань, Зривати лютість і безсилля На найдрітніші і... слабші. І серця раділо дозволля. Думок жажхатися страшних. Це — за визнання плата гірка... Це — за оточення твій зріст. Це — не остання перевірка На довгий ніч до небес...

Спростування

СЛОВО НЕ ГОРОБЕЦЬ

26 жовтня ч. р. в «ГУ» надруковано фейлетон «Шпандер, шпандер... де я зробив запис у нечесності керівництва Міжнародної Української Спільноти учасників війни (МУСУВ). У відповідь одержано кілька листів від ветеранів та нисмовий протест від президії МУСУВ. Автори вимагають спростувати фейлетон, а мене — покарати за «зневагу й ненависть до ветеранів» і навіть за розкол ветеранського руху.

Кожна історія має передісторію. Ще до появи фейлетону редакція отримала своєрідний документ — «Звернення до вищого політичного керівництва країни». То був протест «реєстрових» ветеранів проти «ветеранського з'їзду Юхновського». У згаданому «Зверненні» був великий промовистий пасаж: автори доводили вичому політичному керівництву держави, що український народ від Великої Вітчизняної війни, а термін «друга світова війна» вигадає, з допомогою якої дехто намагався виправдати фашистських поплічників-бандерівців. Поміж інших під «Зверненням» був і підпис полковника В. Бакушина — від імені МУСУВ. Власне, звідси й вірїс отий фейлетон: якщо він не визнає термін «друга світова війна», то чому ж шпандерете до Лісабона, Парижа й Рима зустрічатися з ветеранами тої самої другої світової і навіть з папою римським, котрий у тій війні не належав до союзників радянського режиму? Мені казали, ми Ізлімо з санкції Кабміну. А чи не є це подвійна мораль, для своїх — одна, для закордону — инша? І неже нашим колишнім противникам режиму треба стати папами римськими — і аж тоді впаде їм руку?

Ми обговорили цю ситуацію із заступником Бакушина, полковником М. Михайленком. Він сказав: справді, Бакушин даремно втрутився в даний разі в політику, мовляв, МУСУВ не настільки категоричний. «Але», — додав він, — ви все одно мусите вибачитися. Це-репрорую, але з цього пункту я не можу вибачитися, бо слово не горобець не лише у мене, а й у вас «Звернення» десь лежить на столах вищого політичного керівництва країни, і там стоїть підпис Бакушина від МУСУВ.

За все інше я готовий вибачитися перед ветеранами, до яких ніколи не почував навіть невинної байдужості, а не те що ненависті —

присягаюся в цьому пам'яттю свого батька, котрий другу світову починав у Фінляндії, а вітчизну — в Білорусії.

Отже, вибачався перед п. п. Михайленком, Роханин та Петрунем за фразу: «Люди кажуть...», що МУСУВ очолюють не справжні бойові офіцери, а колишні чекісти. Господи, яка різниця, всі ми люди... Як бачите, мені було однаково, що «люди кажуть», але якщо ненароком зачепив вашу честь, товариші офіцери, — вибачаюся.

Вибачався і за слова «фірма створена панамі Михайленком та Бакушином «під себе». Визнаю ці слова безвідповідальними після того, як полковник Михайленко показав мені написані на папері цифри, які свідчать, що МУСУВ налічує 1054 персони організації з 500 тисячами членів. Але це більше я переконався у своїй несправиті, коли отримав сердатого листа, написаного 17 ветеранами з пансіонату «Ворзель». Пріко шкодаю, що мій батько не дожив до часів, коли кожний простий солдат другої світової може відпочити у «Ворзелі» й з'їздити на зустріч з товаришами по зброї до Парижа. Правда, п. І. Фил, колишній кулеметник з Ужгорода, категорично не поділяючи моїх поглядів, написав: «Не знаю, що таке МУСУВ». Але ж він, мабуть, такий один.

І ще одне звинувачення було в одному з листів: мовляв, гроші МУСУВ ніколи не лежали в жодній комерційній структурі. Але полковник Михайленко підтвердив: кілька мільярдів карбованців МУСУВ таки покладено у комерційний банк (чомуся — у Шостці), аби зберегти гроші від інфляції. Це розумний крок, але, на жалю, банк лопнув. Гроші ветеранам обидiali повернути. Коли це станеться, буду щиро радий. А поки що вибачаюся за те, що взявся рахувати чужі гроші. Зазноно визнаюся за недоумир до наших комерційних банків.

А щодо розколу... Щойно мене підтримали листом семеро офіцерів-членів МУСУВ, з чого роблю висновок: розкол серед ветеранів існує і є, то — без моєї участі.

Востане вибачаюся — за зайві клопоти, винуватцем яких я став, не бажачи жодним чином принизити святе для мене поняття «ветеран».

З повагою —
Віталій ЖЕЖЕРА.

Віктюк і «Березилля»

У великому залі Міжнародного центру культури і мистецтв (колишній Жовтневий палац столиці України) тривав ювілейна ретроспектива вистав Романа Віктюка. Ми вже писали про цю розкішну акцію: десять вистав, поставлених Маестро протягом останніх років у Москві, Петербурзі та Києві. Ціни — від 5 до 200 гривень. Ми мусимо ставитися до вказаних цифр з повагою. По-перше, тому що вони, як бачите, диференційовані. А по-друге (і найголовніше) — кожен, хто придбає квитка, автоматично стане меценатом українського театрального мистецтва. Саме так: частина коштів, виручених від вистав Віктюка, буде використана для проведення чергового (шостого) Міжнародного Мистецького березилля — знаменитого фестивалю, що його, незважаючи на всі труднощі, влаштує київський режисер Сергій Проскурня. До речі, саме Проскурня є художнім керівником-директором ювілейної ретроспективи Віктюка.

На фото Василя АРТУШЕНКА: Роман Віктюк.

Виставки

Василь БАБУХ, «Голос України»

Привіз Відня скарби

У Чернівецькому художньому музеї відкрито виставку творів знаного канадського живописця, українця за походженням, лауреата Державної премії імені Тараса Шевченка, члена Спільноти художників України Миколи Бідняка.

Безрукий митець, який пише свої полотна, тримаючи пензель вустами, тісно пов'язаний з Буковиною. Тут, у селі Ленківцях народився його батько, минало його дитинство.

І ось побачення з рідним краєм відбулося. Микола Бідняк взяв участь у відкритті виставки своїх робіт, відвідав рідні місця.

Чернівець.

Микола ГОРВАТ, «Голос України»

Пісняр Верховини

Виповнилося 70 років з дня народження відомого пісняра-композитора, заслуженого діяча мистецтв України, автора пісенного гімну Закарпаття «Верховино, мати моя» Михайла Машкіна. У його рідному селішці Довге Іршавського району відбувся ювілейний вечір. Учасники популярного ансамблю пісні й танцю «Боржава», яким успішно

керував композитор, численні гості та шанувальники його таланту вшанували пам'ять пісняра покладанням квітів до його могили.

Того ж дня в Іршавському центрі культури почався пісенний фестиваль імені Михайла Машкіна. В ньому взяли участь близько 70 колективів та виконавців з України, Угорщини та Словаччини. Започаткований три роки тому, цей захід стає декад масовий і популярний, а нинішнього року вже набув міжнародного статусу. Закарпатська область.

7 грудня 1996 року. № 230 (1480)

Едуард ЦИХМЕЙСТРУК:

«І зі мною дива траплялися»

КОЛИ поверталися з відбіркового матчу чемпіонату світу Португалія-Україна, ділилися враженнями від побаченого з головним тренером дніпропетровського «Дніпра» В'ячеславом Грозним. Зокрема, він сказав, що наший збірний бракує такого гравця, як 23-річний київський армієць Едуард Цихмейструк. Попервах подумалося, що тренер керувався просто особистими симпатіями. Однак якщо проаналізувати виступи цього технічного, розумного футболіста, то стане очевидно, що Грозний таки правий. До речі, не тільки він один високої думки про Цихмейструка. І наставники ЦСКА не нахвалюються своїм капітаном. І гравець він, як кажуть, що треба, і людина чудова. Одне слово, справжній лідер.

Родом Едуард з Донбасу, міста Макіївки. З дитячих років грав за різні команди свого шахтоуправління. І жодних там престижних футбольних навчальних закладів не закінчував. Спершу тренувався у Сергія Огаркова. Потім грав за макіївський «Важановець» у другій лізі. До речі, разом із Геннадієм Орбу. Армійську службу проходив у танковій частині під Новомосковськом. Лише під кінець першого року служби потрапив до роменського «Електрона». Товариш за нього замовив слово. Мовляв, є хлопчина — непоганий футболіст. Там і дослужувався. А у вільний час мав змогу й пограти.

Завдяки щасливому випадку Цихмейструка примітив Володимир Безоснов, коли той уже виступав за «Шахтар» із Шахтарська.

Після нетривалої розмови (було це 1993 року) перейшов до «Борисфена». Саме Безоснов, а з ним Геннадій Литовченко, який тоді ще грав за команду, мали найбільший вплив на новобранця. Цим людям Едуард дуже вдячний за футбольну науку.

— У дитинстві, — розповідає Цихмейструк, — по телевізору спостерігав гру цих видатних майстрів. Плакати, їхні фотографії висіли в мене на стіні. А тут випало щастя самому грати з Литовченкою у одній команді. Про таке навіть і не мріяв. Дуже багато дав нам Михайло Іванович Фоменко. Щодо тактики. Взагалі він — чудовий тренер, котрий прагне новаторства.

— А якщо не стали футболістом, то ким?

— Швидше за все продовжував би працювати на шах-

ті. У Макіївці з іншими наріпантами негуство. Мій батько Микола Васильович — шахтар. Мати — Валентина Іванівна — також має стосунки до гірничої справи. І я трудове життя починав на шахті. Це на той час давало мені певну матеріальну незалежність від дорослих. Адже футбол мене тоді ще не годував.

— Чи маєте улюбленого літературного героя?

— Мабуть, ні. Я прихильний до фантастики. Таких письменників, як Стивен Кінг. Більше цікавило переживаннями людини, психологією. А кумирів намагався собі не створювати. Хоча в житті за прикладом мені завжди були батьки, старша на дев'ять років сестра Ірина. Дуже люблю свою дружину.

— До речі, ви давно одружені?

— Ось уже півтора року разом із могою Валентиною. Хоча знайомі з дитинства, мешкали поряд.

— Чи траплялися з вами колись дива?

— Головне диво, що я поїхав з Макіївки і потрапив до столичного клубу.

... Коли переповів Цихмейструку нашу розмову з Грозним в аеропорту міста Порту, Едик спершу навіть трохи заїмчився. Проте сказав:

— Либонь, В'ячеслав Вікторович і має рацію. Вісім, то лише його бачення справи. Навпевно, мені знайшлося б місце в його команді. А стосовно збірної, то на позицію півзахисника, котрий дє під нападаючими, є широкий вибір кандидатів. Звичайно, виклався б сповна, якби мені виявили таку честь. І взагалі з шкільки ліз би там на будь-якому місці. Треба крайнім захисником зіграти — будь ласка. Виступати в збірній — мрія кожного футболіста. І я — не виняток.

Розмову він Віктор БРАНИЦЬКИЙ. На знімку: атакує Едуард Цихмейструк.

Фото Миколи БОЧКА.

Фігурне катання

П'ять хвилин з Оксаною Грищук та Євгеном Платовим

— Я постійно сумую за своїми батьками та друзями, що залишилися в Україні, але нам з Оксаною подобається жити в США, — сказав в інтерв'ю американській газеті «American Skating World» фігурист Євген Платов.

Олімпійські чемпіони, триразові чемпіони світу з спортивних танців на льоду Оксана Грищук і Євген Платов — уродженці Одеси, де й починали займатися фігурним катанням. Однак вони вже давно виступають за Росію, а живуть і тренуються у США. Інтерв'ю з цим відомим дуєтом під назвою «П'ять хвилин з Оксаною Грищук і Євгеном Платовим» подаємо зі скороченнями.

— Як довго ви плануєте залишатися у любительському спорті?

— Ще два сезони, до наступних Олімпійських ігор. — Американці тільки зараз довідалися про вас. Як ви думаете, чому їм знадобилося так багато часу?

— Навпевно, тому, що в США найпопулярніший вид — одиночне катання, до того ж тут не так багато хороших танцювальних пар. Ми помітили, що під час трансляції деяких змагань танцювальні номери «вирізають». Нас це дуже пригнічує. Адже більшість людей не може прийти на ковзанку... А ми прагнемо, щоб якомога більше глядачів отримували задоволення, дивлячись наші танцювальні програми і все робимо для цього. Але, виходить, що багато в чому зусилля марні.

— А в Росії інакше?

— Коли в колишньому СРСР фігурне катання було популярним, глядачі віддавали перевагу спортивним і танцювальним парам. І ми подобалося слідувати не лише за спортивними успіхами, а й за взаєминами фігуристів.

— Як гадаєте, чи позначиться на розвиткові фігурного катання в Україні та Росії закриття так багатьох ковзанок?

— Але в Москві працює сім стандартних ковзанок і, не дивлячись на безліч проблем, становище там виправляється. А в Україні ковзанок недостатньо. У нашій Одесі, приміром, лише одна стандартна... Однак сподіваємося на кращі часи для фігуристів обох країн.

— Чи є для вас щось в Америці кумедне, що змушує вас посміятися?

— Деякі то-що нас дуже веселять. В Україні нічого подібного не побачиш. А, між іншим, нам завжди подобається трохи попустувати.

***

Через що можуть побитися чоловіки? Звісно, через вродливу жінку, особливо коли чоловіки — спортсмени, а жінка — олімпійська чемпіонка з фігурного катання, чарівна Оксана Баюл.

Події в одному з нью-йоркських барів, де вчорасок опинилися члени команди з американського футболу «Джетс» і фігуристка, розгорнулися за дещо незвичним сценарієм. У закладі під назвою «Біла бару» опинилися українка Баюл і колишня «Міс СРСР» росіянка Юлія Суханова. Обидві мешкають нині в США, причому Суханова виїхала заміж за американця. Під час їхньої зустрічі Баюл так захопилася розмовою, що їй просто не хотілося переривати її для того, щоб потанцювати з футболістом із «Джетс», котрий її запросив.

«Реактивники», до речі, відверто поганю виступають у нинішньому чемпіонаті, причина, на думку багатьох спортивних оглядачів, — брак бійцівських якостей у гравців цієї команди. Проте цього разу футболісти вирішили продемонструвати бойовистість, і коли дівчина відмовилася танцювати з ними, спробували показати, що й вони не ликом шиті. До честі господаря закладу, його «вишибили» швидко викинули на вулицю спортсменів, які надто розперезалися.

У німців втрати

Як відомо, 14 грудня в 9-й відбірковій групі чемпіонату світу з футболу, де виступає збірна України, відбудуться чергові матчі: Північна Ірландія-Албанія, Португалія-Німеччина. Стосовно першого матчу, то його проведення було під загрозою. Адже ФІФА поки дискваліфікувала албанців за те, що урядовці втручалися в справи національної федерації. Але внутрішній конфлікт владнали, і зустріч відбудуться.

А от проблеми німців одразу не розв'язати. Керівництво збірної Німеччини серйозно занепокоєне втратами перед матчем із португальцями ще одного ключового гравця. За півзахисником Томасом Хеслером, який зазнав травми, вивбуз із команди Олів'єр Бірхофф. 28-річний нападаючий прооперовано після травми правої ноги, яку він дістав у матчі чемпіонату Італії (Бірхофф виступає за клуб «Удінезе»).

За прогнозами лікарів, Бірхофф зможе вийти на поле не раніше, як через півтора місяця. А Хеслер з'явиться у складі тільки в лютому.

Лідерами групового турніру є португальці, в яких після чотирьох матчів 7 очок. На очко менше в українській збірній, проте наша команда зіграла на один матч менше. Німецькі футболісти з чотирма очками після двох ігор посідають третє місце.

Про два найближчі матчі ми вже згадували. Збірна України, як відомо, знову вийде на поле вже наступного року — 29 березня вона зустрінеється з албанцями на полі суперників.

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

Європейські іспити гандболісток

Учора в містах Данії стартував черговий чемпіонат Європи серед жінок. Учасниць розподілено на дві групи. А: Данія, Угорщина, Хорватія, Швеція, Австрія, Польща. В: Німеччина, Росія, Норвегія, Румунія, Литва, Україна.

Наставник нашої команди Леонід Ратнер закликав до колективних таких спортсменок: Ларису Заспу (1971 року народження, «Автомобіліст», Бровари, зіграла 17 матчів за збірну), Світлану Морозову (71, «Подрабка», Хорватія, 58, забила 1 гол), Ганну Криворучко (71, «Монтекс», Польща, 20, 0), Олену Розборську (76, «Спартак», Київ, 23, 17), Ларису Кузьменко (63, «Мотор», Запоріжжя, 71, 146, 0), Наталю Дерепаско (73, «Кометал», Македонія, 69, 321), Ірину Маргріпову (71, «Олімпія», Словенія, 31, 51), Олену Яценко (77, «Спартак», 14, 22), Тетяну Сологуб (70, «Кометал», 42, 86), Наталю Мартиненко (74, «Монтекс», 40, 158), Тетяну Новикову (72, «Мотор», 34, 59), Марину

Вержелюк (78, «Спартак», 13, 12), Ірину Долгуну (66, «Олімпія», 19, 47), Наталю Доценко (76, «Автомобіліст», 13, 25), Лілію Столпакову (72, «Мотор», 7, 11).

Цього разу, шановні прихильники гандболу, ви матимете нагоду спостерігати за виступами нашої команди в повному обсязі. Про це насамперед подбала корпорація «Інфоспорт». Вона, у свою чергу, дякує таким компаніям, як «Укрінтертрас», «Інтертранс», а також Національній Раді телебачення та радіомовлення. Завдяки їм було придбано ліцензію на трансляцію поєдинків чемпіонату континенту.

7 грудня. Україна-Норвегія (пряма трансляція, 15.00, УТ-1). 8 грудня. Україна-Німеччина (пряма, 17.00, УТ-2). 10 грудня. Україна-Румунія (пряма, 18.00, УТ-1). 11 грудня. Україна-Литва (запис, 21.45, УТ-1). 13 грудня. Півфінальні матчі (пряма, 20.00, УТ-2). 15 грудня. Фінальний матч (пряма, 17.00, УТ-2).

На жаль, жодний спонсор не виявив бажання підтримати нашу збірну матеріально. Тому корпорація «Інфоспорт» взяла ці обов'язки на себе. Команді надають певні кошти. Визначають також і преміальні (суми відповідно до підсумкового місця).

Отже, побажамі успіху нашім гандболісткам!

Жарт номера

— ПРОБАЧ!
АЛЕ ЦЕ ВБИВСТВО
НА ЗАМОВЛЕННЯ...

Мал. Анастасія АНДРЕЄВА.

Телезавірюха

— Вас порятує тільки цілковитий спокій. А це позитивні емоції, — лікар Іванові Федоровичу. — Нервовий зрив — це вам не жарти. Так і до жовтого дому недалеко. Тож від сьогодні — жодних хвилювань. Домовилися?

Лікар кивнув, що домовилися. Лікар пішов, а вся сім'я сіла складати плани втілення позитивних емоцій у життя Івана Федоровича.

До плану ввійшли: новий фарфурок господині, кабачкові оладки зі сметаною хворому, свіжа газета з кросвордом і позапланово онукова «п'ятірка» з фізкультури. Завершити день вирішено естрадним телеконцертом молодих виконавців.

До вечора все йшло як по маслу.

Діждали концерту. На екрані стали з'являтися молоді і не дуже, оброслі і стрижені, у штанах і без спідниць. Шось шептались, кричали й навіть співали у мікрофони.

Родина дивилася п'ять через десьте, і тільки хворий сидів перед екраном розслаблено й незворушно.

Останньою виступала влучка відомої композиторки. Вона зізналася, що і слова, і мелодію написала сама, а до концерту цю пісню готувала з бабусею дев'ять місяців.

Слова були геніальною прості: Зима прийшла з неба, А ти мені треба.

Я б до тебе пішла, Але не знаю дороги я.

Потім оркестр ударив приспів: Летять сніжинки, сніжинки, сніжинки, сніжинки, сніжинки! Летять... сніжинки...

Сніжинки летіли довго. Усі вже було подумали, що це початок кінця. Та ба! Це був лише кінець початку. Співачка раптом труснула зачіскою, викинула долоню вперед і з новою силою завола:

Я-а-а-а б до тебе пішла, Але не знаю дороги я-а-а-а! Знову був довгий приспів. — Та не знаю дороги я-а-а-а! — кілька хвилин бідалася дівчина над рядком.

Ще був приспів, приспів, приспів... — Не знаю, не знаю, не знаю!

— мало не заридала співачка перед останнім приспівом:

Летять сніжинки...

Слова давно вичерпалися, та після довгих місяців рететиві співачка не мала вже сили злізти зі сцени. І сніжинки — летіли.

Господина вибігла на кухню, поставила варити квасолу.

Сніжинки летіли. Онукі засперечалися, до кого більше хоче на руки кіт, почулилися самі й набили kota.

Сніжинки летіли. Зять завогузався, встав, кудись пішов, звідкись прийшов, знову сів.

Сніжинки летіли. Дочка відірвала стару протерту латку від шарпетки й налала нову.

Сніжинки летіли. Господиня пішла на кухню й прийняла з плити готову квасолу.

Сніжинки летіли.

... Ніхто не помітив, що Іван Федорович кудись подівся. Сніжинки летіли то тихіше, то голосніше, то швидше, то повільніше. На що завірюху ніхто в кімнаті вже не звертав уваги, як раптом двері з комирчини із тріском розчинилися!..

Ні, то не був Дід Мороз. То був хтось невідомий у пішій білій сукні й новорічній короні, надягненій задом наперед. Розмахуючи шматками тюлевої фіранки та підкидаючи сукню колінками, цей хтось лагідно заспівав голосом Івана Федоровича:

— Білесенькі сніжиночко, Вродились ти з води...

Господина вхопилася за серце й зомкла.

Зять кинувся до телефону викликати «03».

Онукі втекли до своєї кімнати і звідти дивилися, як мати силкується відібрати в діда свою давню весільну сукню.

Сніжинки летіли. Коли з'явився лікар, він кинувся не до хворого, а до телевізора.

У хаті стало тихо, і хворий помаленьку заспокоївся, навіть задримав.

Господина навшпиньки вийшла до кухні й там обережно ввімкнула репродуктор. Звідти інтимно зашепеліло:

— Летять сніжинки, сніжинки...

Концерт передавали по радіо...

Наталія ТЮЛЬПА.

Як платити, то за все...

Хай розпінуть мене на тризубі комуністи, але я твердо переконаний: освіта і медицина мають бути платні.

Ми ж платимо чиновникам-начальникам за все: за підпис і печатку, за місце у прибутковому кіоску і за місце на цивилі, за цілину в житньому кордоні і за те, щоб не сунули свого носа у кожну цілину. Рокетрабам — за те, що просямо, і за те, що купуємо... А вчителі і лікарі не люди! Вони гірші за рокетирів? Не хочуть жити по-людськи? Ще й які! Але всі вони — інтелігенти. Рекету не вчилися. Отже, це потрібно узаконити. Щоб совість не мучила.

Уявіть: учитель каже крутому триєчнику:

— Хочеш здати екзамен — принеси те, що горить.

І хитро підморгує.

«Круглий» до матері: так, мовляв, і так.

— Ну що ж, — каже, — піди до батька в гараж і налий каністру бензину.

Ви уявляєте, що буде, якщо у вчителя нежить або якщо він п'є не ножаючи? Тому потрібно, щоб усе було розписано. Як квартплата. Стільки-то за кожний бал, вищій за «двійку», за здачу екзамена і за медаль. Батьки можуть спокійно планувати здібності своєї дитини і свій бюджет. А скільки з'являться генії! І ніяких моральних травм: у вчителів, батьків і, зрозуміло, в дітей.

Або візьмемо лікаря. Ви згодуєтеся, яка у нього зарплата? А скільки заплатити, згодуєтеся? Ні. Ото ж то. А лікар мовчить. Во інтелігент. Даєте школадку? А якщо образиться? Даєте папірця із зображенням американського президента? Знову ж такі може образитися. Що не той президент. А ваяти довідки лікарняні.

У мене на роботі один кадр часто приносив довідки. Що хворів. Навіть від голови колгоспу. Але потім зрозумів, що це невідгид, і почав приносити лікарняні.

Знайшов, мабуть, слабку ланку в медицині. Одного разу не стерпів, питаю:

— Чому ніні лікарняні?

— А вам треба?

— Та ні, — відповідаю. — Так, про всяк — випадок.

«Кадр» теж ухилився.

— По-всему...

То чому б не встановити таксу.

ПРИНЯВ ПОСТАНОВЛЕННЯ... І ВОТ...

ТЕМНО

— Стій, куди чимчикуєш? — грізно гукнула чоловіка, високочивши з підворотіття, Глафіра Петрівна.

Сидорчук здригнувся і зупинився, наче вколаний.

— Я кого запитую?

— Дід-одому і-дду, — від несподіванки і страху Сидорчук почав заїкатися.

— Пив? Ану, паршивце, дихни!

Сидорчук припинив підкорився.

— А тепер вивертай, скотино, кишені!

— Але ж...

— Мовчати!.. Так, гаразд, відкрив портфель.

— Ббб-удь ласка.

— Дивно, нічого цікавого, — розчаровано констатувала Глафіра Петрівна, порившись у портфелі. І раптом очі у неї почили повільно витріщуватися. — А чого це ти сьогодні в білі шарпетки вирядився? І взагалі, звідкіль вони у тебе звязалися, кохачка подарувала?

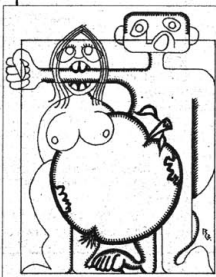
— Зовсім ні, моя дружина.

— Яка ще дружина, а я хто, по-твому? — оторопіла Глафіра Петрівна і уважно подивилася на чоловіка, котрий вистригивався перед нею.

— Ой, прошу вибачення, обізвалася, я думала, що ви мій чоловік, вибачте, будь ласка, темно дуже...

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Жарт

Ні пуху ні пера,
або У дисбат, лауреат!

Поети-абантардисти плодяться,
наче кролі.

Пора почати їх відстрілювати,
Володимир БАЗИЛЕВСЬКИЙ,
лауреат премії

імені Т. Г. Шевченка.

Десь колись одну країну
З'їли, кажуть, діки кози.

І нашу неньку Україну
Жають ряснені свіжі саломи.

На Україну наступає
Не прирешеле, не фашист.

Хто ж моголи їх копає?
Свій авангардист!

Цей нечуваний агресор
Мав сили немалі!

І поети, й поетеси
Нападали, мов кролі.

Не гармати й кулемети
На озброєнні у них —

Некеровані кулети
В дулюгобів молодих.

Цягть, наче з пістолета:
— У дисбат, лауреат!

Вже пора на цих поетів
Не гармат — побільше грат.

Ой пора клепати грати!
Щоб не жадать «королячків» стрі,

Треба снайперів посылати —
Од стоїли аж до сія

Вже пора почать відстріляти.
Во вони в цей час несесний

Плодовиті, мов кролі,
Для них плесум — не поема,

Класики — не королі.
Ой пропала Україна,
Стережіться не барити.

Перед тим, як трон покину,
Я молю: — Бий молодих!
Володимир СЕМЕНО.

Поатава.

Акціонерного банку «Тавридабанк»

Характеристика емітента

1. Фірмове найменування: Акціонерний банк «Тавридабанк».
Місцезнаходження: 330084, м. Запоріжжя, Запорізький абразивний комбінат.
Акціонерний банк «Тавридабанк» — універсальна кредитно-фінансова установа, що створена шляхом перетворення товариства з обмеженою відповідальністю «Комерційний банк «Тавридабанк», який здійснював свою діяльність з 31 жовтня 1989 року і зареєстрований у національному банку України 21.10.91 р. за № 45. Рішення про перетворення КБ «Тавридабанк» на відкрите акціонерне товариство прийнято Зборами учасників (протокол №25 від 13 серпня 1996 р.).

Акціонерний банк «Тавридабанк» (далі — Банк) створено з метою задоволення потреб у банківських послугах та операцій підприємств, установ і організацій різних форм власності та фізичних осіб, прискорення обертання кредитно-фінансових ресурсів, одержання прибутку від діяльності Банку.

Для виконання поставленої мети Банк здійснює види діяльності, передбачені Законом «Про банки та банківську діяльність» та Статутом банку, а саме:

виконання розрахунків за дорученням клієнтів та їх касове обслуговування;
ведення рахунків клієнтів;
залучення та розміщення грошових внесків та кредитів;
випуск, придбання, продаж та зберігання платіжних документів та цінних паперів, а також операції з ними;
видача доручень, гарантій та інших обов'язків для третіх осіб;
лізингові операції;
придбання та продаж іноземної валюти та інші види діяльності.

Банк має ліцензію Національного банку України № 114 на здійснення операцій з валютними цінностями, а також ліцензію Міністерства фінансів на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів № 947.

Зареєстрований розмір статутного фонду ВАТ — 2 400 000 гривень — сплачений повністю.

Кількість службовців банку — 78.

Дані щодо керівного складу банку:

Крилова Світлана Яківна — голова правління, освіта вища економічна, стаж роботи 23,5 року;

Жерве Ганна Юріївна — перший заступник голови правління, освіта вища економічна, стаж роботи 20,5 року;

Лисенко Лариса Олексіївна — головний бухгалтер, освіта вища, стаж роботи 13,5 року;

Пішеничко Володимир Якович — заступник голови правління, освіта вища економічна, стаж роботи 32 роки.

Опис ділової активності

Комерційний банк «Тавридабанк» за головну мету ставить задоволення потреб своїх клієнтів шляхом надання їм різноманітних банківських послуг, сприяння розвитку підприємства, захист коштів вкладників, участь у різних економічних програмах, що сприяють розвитку економіки України.

КБ «Тавридабанк» має великий досвід співпраці з провідними виробничими підприємствами, з виробниками сільськогосподарської продукції як щодо кредитування, так і щодо сприяння пошуку шляхів розв'язання фінансово-господарських проблем клієнтів.

Кількість клієнтів банку за поточний рік збільшилася в 10 разів.

За останній рік значно зросли власні ресурси можливості КБ «Тавридабанк». З початку поточного року статутний капітал банку зріс із 57 млрд. крб. (570 тис. грн.) до 2400 тис. грн. Кошти, зосереджені в банку, вкладаються в надійні економічні проекти та державні цінні папери, що надає можливість отримувати стабільний прибуток, які на 01.11.1996 р. становили 1119 тис. грн. Найбільша частина доходів Банку — проценти за наданими кредитами, що становлять 1 569 тис. грн. Інші статті доходів:

валютні операції — 161 тис. грн.;
розрахунково-касові послуги — 95 тис. грн.

доходи від операцій з цінними паперами — 42 тис. грн.;

інші доходи — 38 тис. грн.;

Витрати банку за поточний рік становили 786 тис. грн.

Свою діяльність КБ «Тавридабанк» будує на суворому дотриманні економічних нормативів Національного банку України, що дозволяє захистити кошти засновників та клієнтів Банку.

Свій майбутній розвиток банк збирає в подальшому розширенні спектра послуг та поліпшенні якості, в частині своїми коштами в діяльності виробничих та комерційних підприємств, з метою впровадження передових технологій, розвитку ринкових відносин та підвищення рівня економічного розвитку країни.

Стратегічні напрями розвитку Банку:

1. Пріоритетний захист інтересів клієнтів та учасників Банку.

2. Зміцнення фінансової стабільності Банку.

3. Розширення обсягу валютних та фондів операцій.

4. Досягнення рівноваги в питомій вазі прибутків серед різних видів операцій, що здійснює Банк.

5. Нарощування активності банку на ринку банківських послуг шляхом розширення клієнтурі, обсягів та якості послуг, що надає Банк.

Дані про випуск акцій

Рішення про випуск акцій Акціонерного банку «Тавридабанк» було прийнято зборами учасників (протокол № 25 від 13 серпня 1996 р.).

Раніше емісії акцій Банк не здійснював.

Засновниками Банку є юридичні особи України, такі, як відкрите акціонерне товариство «Запорізький абразивний комбінат», «Державна акціонерна енергопостачальна компанія «Запоріжжя обленерго», акціонерне товариство «Запорізький втрест», закриті акціонерне товариство «Запорізький м'ясокомбінат», державне комунальне підприємство «Водоканал», закриті акціонерне товариство «Автонасервіс», товариство з обмеженою відповідальністю «Олександр ЛТД».

Метою випуску акцій є збільшення обсягів активних операцій Банку, вкладення коштів в ефективні та надійні проекти, розвиток Банку.

Загальний обсяг емісії — 2 704 750 гривень.

Категорія акцій — прості іменні акції.

Привілейовані акції не випускаються.

Кількість акцій — 54 095 шт.

Номинальна вартість акцій — 50 гривень кожна.

Усі акції буде випущено однією серією — А - 01, де А — прості іменні акції, 01 — номер емісії.

Порядкові номери — від 00001 до 54095.

Форма випуску акцій — безпаперова, у вигляді електронного запису.

Ведення реєстру власників акцій доручено ТОВ «Хортиця-Консалтинг» (дозвіл Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 123).

Акціонери мають право:

брати участь в управлінні справами Банку (голосування проводиться за принципом: одна акція — один голос);

одержувати частку прибутку пропорційно кількості випущених акцій;

придбавати на пріоритетній основі додатково випущені акції;

брати участь у розподілі майна в разі ліквідації Банку.

Виплата дивидендів акціонерам здійснюватиметься один раз на рік за підсумками діяльності Банку згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів.

Термін передплати акцій: з 16 грудня 1996 року до 23 грудня 1996 року.

Місце передплати: 330084, Запоріжжя, Запорізький абразивний комбінат.

У разі відмови від випуску акцій особам, що передплатили акції, повертають внесені суми не пізніше як через 30 днів після завершення передплати.

У разі, якщо передплата на акції перевищує розмір Статутного фонду, зас-

новники можуть відхилити зайву передплату. Відмову у передплаті здійснюють згідно з переліком передплатників з кінця переліку.

У разі, якщо засновники не відхилили зайву передплату, рішення про прийняття чи відмову в зайвій передплаті приймають Установчі збори. У разі відмови засновниками або Установчими зборами у зайвій передплаті внесені суми повертають у порядку, передбаченому чинним законодавством.

Рішення про затвердження результатів передплати на акції КБ «Тавридабанк» буде прийнято на Загальних зборах засновників, які відбудуться 24 грудня 1996 р.

Акції продають за номинальною вартістю.

Передплатниками акцій можуть бути юридичні та фізичні особи.

Згідно з вимогами НБУ юридичні особи можуть придбавати акції за рахунок власних коштів, що знаходяться в їхньому розпорядженні після сплати податків та процентів за банківський кредит.

Громадянин у разі придбання акцій на суму, która перевищує сто неоподаткованих мінімумів заробітної плати і більше, подають до установи Банку довідку Державної податкової інспекції, що свідчить про наявність доходів, достатніх для внесення заявлених коштів у Статутний фонд банку.

Оплата акцій має здійснюватися лише у грошовій формі з додержанням порядку, передбаченого чинним законодавством.

До дня скликання Установчих зборів особи, які придбали на акції, мають нести з урахуванням попереднього внеску не менш як 30 відсотків номинальної вартості акцій. На підтвердження внеску видаються тимчасові свідоцтва.

У рахунок оплати засновником номинальної вартості належних йому акцій зараховують внесену ним грошову суму у Статутний фонд товариства з обмеженою відповідальністю Комерційний банк «Тавридабанк». Водночас здійснюється обмін свідоцтв учасників про внесення вклада до статутного фонду банку — товариства з обмеженою відповідальністю на тимчасові свідоцтва банку — відкритого акціонерного товариства.

Акція є неподільною. У разі, коли одна й та сама акція належить кільком особам, усі вони визначаються одним власником і можуть здійснювати свої права через одного з них або через спільного представника.

Передача акціонерами права власності на акції не може бути здійснена до моменту реєстрації випуску акцій у державній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Приймаючи рішення про придбання акцій Акціонерного банку «Тавридабанк», слід враховувати такі фактори ризику: загальне погіршення економічного стану в Україні; можливість несподіваної зміни податкової політики держави; інші обставини, які за умов нестабільного стану економіки та політики передбачити неможливо.

Банк постачає торговців цінними паперами не користується.

За довідками звертатися до правління Банку за адресою: 330084, Запоріжжя, Запорізький абразивний комбінат, тел. (0612) 65-30-26.

Голова правління КБ «Тавридабанк» С. Крилова

Баланс КБ «Тавридабанк» на 31.12.95 р.

АКТИВ	тис. грн.	ПАСИВ	тис. грн.
1. Кошти на кор. рахунок	538,3	1. Сплачений статутний фонд	571,8
2. Кошти в касі банку	34,7	2. Резервний фонд	3,98
3. Кредити, видані банком	112,0	3. Спеціальний фонд	0,89
4. Основні засоби та вкладення	27,9	4. Інші фонди	30,0
5. Капітальні вкладення	55,2	5. Вклади та депозити юридичних та фізичних осіб	35,93
6. Відвернені кошти	19,8	6. Розрахункові та інші рахунки підприємств та установ	39,43
7. Інші активи	30,0	7. Доходи банку	10,8
		8. Прибуток банку	2,1
Баланс	818,2	9. Інші пасиви	123,1
		Баланс	818,2

Баланс КБ «Тавридабанк» на 30.09.96 р.

АКТИВ	тис. грн.	ПАСИВ	тис. грн.
1. Кошти на кор. рахунок	577,7	1. Сплачений статутний фонд	2400,0
2. Кошти в касі банку	639,1	2. Резервний фонд	38,1
3. Кредити, видані банком	3487,5	3. Спеціальний фонд	45,8
4. Основні засоби та вкладення	7,7	4. Інші фонди	783,9
5. Капітальні вкладення	616,0	5. Вклади та депозити юридичних та фізичних осіб	287,6
6. Відвернені кошти	963,0	6. Розрахункові та інші рахунки підприємств та установ	855,9
7. Операції з цінними паперами банку	171,1	7. Доходи банку	64,1
8. Розрахунки за операціями банку	37,0	8. Прибуток банку	963,0
9. Інші активи	0,4	9. Інші пасиви	1067,1
Баланс	6505,5	Баланс	6505,5

Міністерство України у справах науки і технологій оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

- начальників головних управлінь;
- заступників начальників головних управлінь;
- начальників управлінь;
- заступників начальників управлінь;
- начальників відділів;
- заступників начальників відділів;
- головних та провідних спеціалістів;
- спеціалістів 1-ї категорії.

У конкурс можуть брати участь висококваліфіковані фахівці з вищою освітою, котрі мають знання та практичний досвід роботи в підрозділах зазначеної галузі, на заміщення посади яких вони претендують.

До заяви про участь у конкурсі додаються: особовий листок з обліку кадрів, автобіографія, копії документів про освіту тощо.

Термін прийому заяв — один місяць з дня опублікування оголошення про конкурс.

За довідками звертатися за адресою: 252133, Київ, вул. Шпурська, 31; відділ кадрів. Телефон: 264-18-08.

ВАТ «Тернопільський авторемонтний завод» повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбудуться 30 січня 1997 року о 13-00 годині за адресою: Тернопіль, вул. Текстильна, 28.

Порядок денний:

1. Інформація про роботу ВАТ «Тернопільський авторемонтний завод».
  2. Внесення змін до статуту АТ.
  3. Розгляд та затвердження внутрішніх нормативних актів ВАТ.
  4. Вибори керівних органів товариства.
- Реєстрація учасників — з 9-00 до 12-00.

Ліквідується ТзОВ НВП «Теком» /Львів, вул. Криво-різька, 50/36; тел. 42-90-55/. Претензії кредиторів приймають протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

До відома громадськості ТОВ СП «Росукратом» звернулось до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням видати ліцензію на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії за нерегульованим тарифом на території України.

Поштова адреса: 252056, Київ, вул. Польова, 24. Тел.-факс: 441-47-66.

ТОВ «ЕКА», зареєстроване Печерською держадміністрацією Києва за № 0887921 ЛТД від 17.03.94 р., ідентифікаційний код 20033823, оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення за тел. 435-02-91.

Інформація про третій випуск акцій АКЦІОНЕРНИМ БАНКОМ «ВІКТОРІЯ»

I. Характеристика емітента

Акціонерний банк «Вікторія» (скорочено АБ «Вікторія», надалі Банк)

Банк зареєстровано Національним банком України 17 жовтня 1991 року за № 40 у формі товариства з обмеженою відповідальністю, 16 листопада 1995 року Банк реорганізований у відкрите акціонерне товариство.

Місцезаходження Банку: 280000, Хмельницький, вул. Гагарина, 5.

Банк здійснює обслуговування підприємств і організацій усіх форм власності, а також громадян.

На момент прийняття рішення про третій випуск акцій значення і зареєстрований статутний фонд складає 600 000 гривень, сформований за рахунок двох випусків акцій.

Чисельність службовців станом на 1 жовтня 1996 р. — 31 чоловік.

Органи управління Банку є: загальні збори акціонерів, рада Банку, правління Банку.

Голова ради Банку — Телєга Олексій Іванович, генеральний директор АТБТ «Хмельницькогопостач».

Голова правління Банку — Попова Тетяна Яківна. Освіта вища економічна, стаж роботи в банківській системі — 13 років.

Головний бухгалтер — Полосько Надія Данилівна, освіта вища економічна, стаж роботи в банківській системі — 28 років.

Аудиторська перевірка діяльності Банку здійснюється аудиторською консультативною фірмою «Ориєнтир Ід», ліцензія № 0032 від 24.02.1994 р., адреса: Тернопіль, вул. Львівська, 1, кімн. 19.

II. Опис ділової діяльності

Основа політики Банку — надійність і прибутковість, розширення спектра банківських послуг як для юридичних, так і для фізичних осіб.

Банк має дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності з випуску і обігу цінних паперів від 15 січня 1996 р. № 857 і дозвіл на здійснення діяльності як депозитарію від 18 грудня 1995 р. № 137.

Банк має філію в селі Вовківці Борщівського району Тернопільської області.

З моменту реєстрації адміністративні та економічні санкції на Банк не накладалися.

Протягом всього періоду існування Банк забезпечує ліквідність балансу та дотримується показників платоспроможності.

III. Дані про емісію цінних паперів

Загальними зборами акціонерів прийнято рішення (протокол № 6 від 12 листопада 1996 р.) про збільшення статутного фонду Банку до 2 400 000 гривень (два мільйони чотириста тисяч) за рахунок третього випуску і продажу простих іменних акцій у кількості 180 000 (сто вісімдесят тисяч) штук по 10 (десять) гривень кожна серії В-03, №№ 00001—180 000. Загальний обсяг емісії 1 800 000 (один мільйон вісімсот тисяч) гривень. Реалізація акцій проводиться за ціною, не нижче номінальної, емітентом, крім того, сплачується держмоту та витрати з випуску цінних паперів. Акції банку випускаються в паперовій формі.

Термін передплати на акції з 20.12.1996 р. до 20.06.1997 р. У випадку досягнення 100% рівня передплати дотрочково, загальні збори акціонерів приймають рішення про її затвердження.

Фінансові результати, отримані внаслідок третьої емісії акцій, буде використано на формування статутного фонду.

Акції можуть придбати юридичні і фізичні особи. Частка будь-кого з акціонерів Банку за сумою акцій не може перевищувати 35 відсотків статутного фонду.

Засновниками Банку є 5 юридичних осіб. Засновники Банку є власниками 32503 простих іменних акцій на суму 325030 грн., що складає 54% від сплаченого статутного фонду, решта у акціонерів Банку.

Акції купуються на підставі договору з Банком. Акції сплачуються в гривнях.

Запланований курс акцій 10 гривень.

Після оплати повної вартості заявлених акцій і реєстрації підсумків проведення передплати власни-

кові акцій видається відповідний сертифікат, який містить дані про емітента та акціонера.

Володар акцій має право: самостійно продавати, передавати, заповідати, давати під заставу акції з обов'язковою реєстрацією зміни володаря в Банку;

одержувати дивіденди згідно з номінальною вартістю акцій;

брати участь у загальних зборах акціонерів особисто або через представника;

інші права, передбачені Законом України «Про цінні папери і фондову біржу» та статуту Банку.

У разі перевищення розміру оголошеної підписки або недовнесення рівня підписки, збори акціонерів затверджують її на рівні фактичного некупи.

Виконують до вимог чинного законодавства, Банк не бере на себе зобов'язань з гарантованого викупу своїх акцій у своїх акціонерів.

Виплата дивідендів по акціях проводиться згідно із статуту і положенням про акції один раз на рік за юридичною адресою Банку. Розмір дивідендів визначається за прийнятою методикою, виходячи з прибутку, визначеного загальними зборами акціонерів.

Акціонери Банку мають такі пільги:

першочергове придбання акцій наступних випусків;

купівля акцій за номінальною вартістю на нараховані дивіденди;

можливість отримання протягом року одного кредиту під заставу акцій Банку.

IV. Перелік та результати попередніх емісій

Банком «Вікторія» здійснено в 1995 р. першу емісію акцій. Першу емісію було зареєстровано в Міністерстві фінансів України 12 січня 1996 р., реєстраційний № 23/1/96 на суму 30 000 000 000 крб. (триста тисяч гривень), 30 000 штук простих іменних акцій номіналом 1 000 000 крб. (десять гривень) кожна. В 1996 році здійснено другу емісію акцій, яка зареєстрована в Державній комісії з цінних паперів та фондову біржу 11 листопада 1996 р., реєстраційний № 113/1 на суму 30 000 000 000 крб. (триста тисяч гривень), 30 000 штук простих іменних акцій номіналом 1 000 000 крб. (десять гривень) кожна. Всі акції реалізовані за ціною, не нижче за номінальну вартість.

V. Фактори ризику

Приймаючи рішення про придбання акцій банку «Вікторія», покупець повинен врахувати такі фактори ризику: зміни економічної ситуації в Україні; зміни в законодавстві про діяльність комерційних банків;

форс-мажорні обставини.

Передплата на акції проводиться Банком самостійно, без посередників за місцезаходженням головного банку: 280000, Хмельницький, вул. Гагарина, 5.

Філія банку «Вікторія»: 283650, Тернопільська обл., Борщівський р-н, с. Вовківці.

Показники балансу Банку станом на 1 січня 1996 року

АКТИВ	млн. крб.
1. Каса	2387
2. Кореспондентський рахунок в НБУ	40414
3. Кредити, надані банком	34568
4. Дебітори	17
5. Основні фонди банку	1087
6. Інші активи	13412
Всього актив	92255
ПАСИВ	млн. крб.
1. Статутний фонд	30000
2. Резервний фонд	410
3. Інші фонди	3278
4. Розрахункові та інші рахунки клієнтів	41593
5. Депозитні рахунки, в т. ч. вклади громадян	1082
6. Прибуток банку	9468
7. Інші кредитори	4320
8. Інші пасиви	2104
Всього пасив	92255

Показники балансу банку станом на 1 жовтня 1996 року

АКТИВ	коп.
1. Каса	8112-45
2. Кореспондентський рахунок в НБУ	168630-50
3. Кредити, надані банком	494255-51
4. Дебітори	34901-54
5. Основні фонди банку	123914-04
6. Інші активи	122248-56
Всього актив	952062-72
ПАСИВ	коп.
1. Статутний фонд	600000-00
2. Резервний фонд	7324-71
3. Інші фонди	13840-40
4. Розрахункові та інші рахунки клієнтів	23707-53
5. Депозитні рахунки, в т. ч. вклади громадян	20002-67
6. Прибуток банку	96441-69
7. Інші кредитори	38331-57
8. Інші пасиви	27876-06
Всього пасив	952062-72

INTERNATIONAL RENAISSANCE FOUNDATION

are pleased to announce the open for the following programs for 1997/98 Academic Year:

Each scholarship provides tuition fees, a stipend to cover living costs and return travel to the home country.

Edinburgh university One-Year Post-Graduate Fellowships

The scholarship aims to provide opportunities for post-graduate study in the field of humanities in the United Kingdom.

Applicants must meet the following criteria: the scholarships are open for scholars who are registered for or planning to take up doctoral study. Strong English ability is required.

Application Deadline: December, 26, 1996

Central European University

Post-Graduate Fellowships

The Central Europe University (CEU) is an international institution for post-graduate study and research. CEU has an absolute charter from the Board of Regents of the State of New York.

Master's Programs: Economics (2 year program, year 1 at the University of Essex, UK), Environmental Sciences and Policy, History, International Relations and European Studies, Legal Studies, Medieval Studies, Political Science (Budapest, Hungary), Sociology (Warsaw, Poland).

Interdisciplinary Certificate Programs: Gender Studies, Social Theory, Southeast European Studies (Budapest, Hungary) for CEU graduates only.

Applicants must meet the following criteria: a university or college degree and English proficiency. Additional departmental requirements may apply.

Application Deadline: January, 25, 1997

The virtual university

Undergraduate Exchange Program

A one-year non-degree study program in the US.

Applicants must meet the following criteria:

Currently studying: American Studies, Art History, English literature, Classical Studies, Cultural Anthropology, International Relations, History, Political Science, or Sociology at the undergraduate level.

Applicants must be enrolled in Ukrainian university (2-3 year), have an outstanding academic record and fluent English.

Have spent previous two years in Ukraine and have not attended high school in the US.

Application Deadline: January, 10, 1997

For additional information and applications material, please contact: Marianne Skouratovska, Kyiv, Chervony Korpus T. Shevchenko University, room 203.

Tel: (380-44) 225-2251, 221-3276.

Dnipropetrovsk: tel: (0562) 42-35-78 (Oleksander Makarenko);

Donetsk: tel: (0622) 95-28-65 (Andrey Solougov);

Cherkiv: tel: (0472) 12-82-27 (Natalia Buluhousa);

Lviv: tel/fax: (0322) 27-18-57 (Olga Kimova);

Odesa: tel: (0482) 23-64-27 (Larissa Sheuchenko);

Simferopol: tel: (0652) 25-94-42 (Vuriy Bulantseu).

Арбітражний суд Волинської області (263000, Луцьк, вул. Грушевського, 30) порушив справу про банкрутство відкритого акціонерного товариства виробничо-торгівельної фірми «Турія».

Юридична адреса: 264410, Волинська область, Ковель, вул. Сагайдачного, 10; р/рахунок № 467131 у відділенні Західноукраїнського комерційного банку м. Нововолинська.

Претензії кредиторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

По заявленню Государственной налоговой инспекции Краматорска арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 15 октября 1996 г. возбуждено дело № 22-3-14Б о признании банкротом малого частного предприятия «Вариант», расположенного в Краматорске Донецкой области, ул. Новосибирская, 33, расчетный счет № 468057 в Краматорском отделении акционерного коммерческого Проминвестбанка.

По заявленню государственной налоговой инспекции Краматорска арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) 15 октября 1996 г. возбудил дело № 33/3-13Б о признании банкротом производственно-коммерческого общества с ограниченной ответственностью «Уверенность», расположенного в Краматорске Донецкой области, ул. Дворцовая, 46-80, расчетный счет № 467103 в Краматорском отделении акционерного банка «ИНКО».

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, 6, Пушкина, 34) возбудил дело № 8-2/86 о признании банкротом шахтоуправления Куйбшевского ПО «Донецкуголь».

Юридический адрес: 340008, Донецк, р/с 205403 в Куйбшевском филиале АК ПИБ г. Донецка, М/О 334408.

Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования данного объявления.

Зміни до інформації про випуск акцій АТБТ «Фуршет»

Строки передплати на акції АТБТ «Фуршет» з 3 квітня до 3 жовтня 1996 року.

Тучні веселощі — тяжке похмілля?

НАВЛИЖАЮТЬСЯ свята, а відтак і тривалі посиденьки, застілля. Справи приємні, однак наступного дня вони часто зустрачаються головним болем і цілком неробочим настроєм. Отож для тих, хто хоче завжди перебувати у добрій формі, задаємо, стануть у пригоді деякі поради.

За твердженням медиків, для алкоголю прямо пропорційна кількість випитого. Для організму однаково, чи ми випили пиво, вино чи інший спиртний напій. Вирішальним є те, скільки чистого алкоголю маємо в організмі. За кількістю алкоголю в крові можемо встановити, скільки часу потрібно для того, щоб він розщепився в печінці.

На пляшках із спиртними напоями, як правило, зазначається, скільки процентів алкоголю міститься в ньому. Якщо 40-градусна горілка, отже, в літрі 400 грамів алкоголю. Щоб вирахувати процент алкоголю в пиві, насамперед

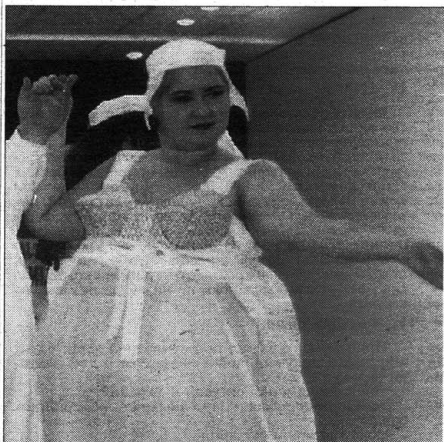
треба градуси поділити на 3. Таким чином 10-градусне пиво — це 3-відсотковий розчин, 12-градусне — 4-відсотковий. У літрі пива буде 30 грамів алкоголю (10-відсоткове) чи 40 (12-відсоткове), а в півлітрі — 15—20 грамів.

Печінка потребує однаковий час для розщеплення алкоголю, незважаючи на те, чи його було випито на голодний

шлунок, чи після їжі. Випитий після їжі алкоголь повільніше всмоктується. Фізичне навантаження, коли попішуться кровообіг, стає швидшим дихання, діяльність серця і обмін речовин, сприяє незвичному прискоренню виведення алкоголю. Оскільки під час сну всі ці процеси уповільнюються, уповільнюється також розщеплення алкоголю печінкою.

Печінка встигає протягом однієї години розщепити приблизно 7 грамів алкоголю. Для орієнтації наводимо таблицю, з якої видно, скільки триває чекати, аби протверзати:

Кількість випитого	Градуси	Проценти	Кількість алкоголю	Час розщеплення
0,5 л пива	7	2%	10 г	90 хвилин
0,5 л пива	10	3%	15 г	120 хвилин
0,5 л пива	12	4%	20 г	180 хвилин
0,2 л вина	8—12	середнє 10%	20 г	180 хвилин
0,05 л горілки	40	—	20 г	180 хвилин

Тим, кому хочеться осиної талії

Секрети вроди

Кожна ледувина, яка має зайву вагу, намається її позбутися. Але оскільки запобіжним захолом проти ожиріння є раціональне харчування, то, звісно, не варто зловживати солодощами, виробами й стравами з борошна, жирною їжею тощо. Тож аби схуднути, доцільно проводити раз на тиждень так звані розвантажувальні дні.

М'ясний день

Його меню складається з 350 грамів нежирного і несолоного вареного м'яса і гарніру із свіжої або промитої квашеної капусти. За день можна випити дві склянки кави з 50

г молока і дві склянки відвару шипшини. Це дає 850 калорій. За добу вага знижується у середньому на 650 г.

Овочевий день

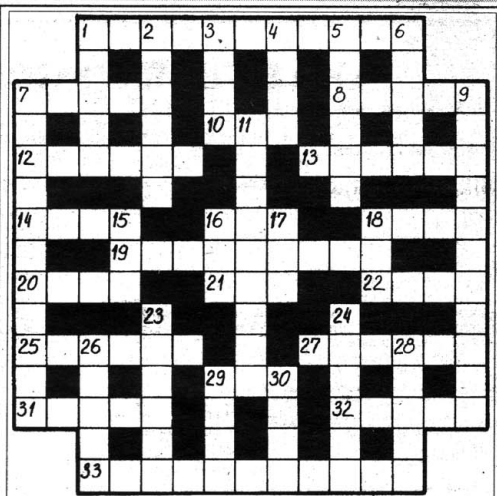
До меню входить 1,5 кг сирих овочів (капуста, морква тощо). З'їсти їх треба за 5 прийомів. Для заправки можна взяти столову ложку олії.

Молочний день

Можна випити 6 склянок молока, яке дасть 800-900 калорій. Ця дієта сприяє зниженню ваги на 500-600 г за добу.

Яблучний день

На 5 прийомів призначають 1,5 кг яблук.

КРОСВОРД

По горизонталі: 1. Перша друкована антологія української поезії, що вийшла 1790 року в Почаєві. 7. Сибірський олень. 8. Велика проїзна дорога. 10. Титул феодального правителя у тюркських і монгольських народів. 12. Посланець австрійського імператора Рудольфа II на Січ, автор щоденника, який містить відомості про Україну кінця XVI ст. 13. Книга Гомера. 14. Українська газета, яка виходила у Львові в 1880—1939 роках. 16. Назва пивного бару в Англії. 18. Видатний угорський композитор. 19. Повість Бориса Харчука. 20. Рух руки, який супроводжує мову людини. 21. Титул бога Сонця у пелазгів. 22. Місто в німній Польщі, засноване українським королем Данилом. 25. Хімічний елемент. 27. Майстер, який виготовляє ілюстрації до ліній. 29. Поширена назва сполуки, що є головним носієм генетичної інформації живих організмів. 31. Італійський архітектор, автор проекту будинку ЮНЕСКО у Парижі. 32. Видатний російський письменник. 33. Непідвладність місцевій церковній владі у православ'ї, православний аналог абстатства.

По вертикалі: 1. Вавилонський історик IV—III ст. до Р. Х. 2. Персонаж однієї з найвідоміших українських дум. 3. П'єса Володимира Винниченка. 4. Азовомісна органічна сполука, похідна аміаку. 5. Пісня Павла Зіброва. 6. Героїня повісті Валер'яна Підмогильного «Третя революція». 7. Український скульптор у Канаді, автор пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні. 9. Перша резиденція українських козацьких гетьманів, надана козакам королем Стефаном Баторієм. 11. Коштовний камінь, який вважається оберегом мандрівників, особливо мореплавців. 15. Трилогія Уласа Самчука. 16. Англійський поет XVIII ст. 17. Плавучий причал, до якого швартують невеликі судна. 18. Легендарний предок поляків. 23. Посол Венеційської республіки у Богдана Хмельницького, автор записку про Україну. 24. Судно, на якому врятувалися Ной. 26. Українське чоловіче ім'я. 28. Країна в Європі. 29. Видатний французький модельєр. 30. Короткий відеофільм, що є ілюстрацією до пісні.

Відповіді до кросворда, надrukovanого 30 листопада

По горизонталі: 5. Колесо. 6. Курбас. 10. Юнга. 11. Назарет. 12. Янус. 13. Стікс. 17. Саєма. 19. Ярослав. 20. Мишин. 21. Цербер. 25. «Зеніт». 26. Олень. 27. Айова. 30. Сват. 32. Стрідія. 33. Стус. 34. Боярка. 35. Поклад.

По вертикалі: 1. Рода. 2. Гейне. 3. Крути. 4. Майя. 7. Гнатюк. 8. Маруся. 9. Гурман. 14. Канігин. 15. Архімед. 16. Ханенки. 18. Вересай. 22. Малва. 23. Тішан. 24. Добуш. 28. Іскра. 29. Рябо. 31. Трон. 33. Скат.

Василь БАБУХ,

«Голос України»

Крісло монарха в Чернівцях

В обласному художньому музеї з'явився новий експонат — різблене крісло, виконане в стилі модерн. Колись його виготовили буковинські майстри для

австрійського цесаря Франца-Йосифа. Але пізніше монарх подарував його українській греко-католицькій церкві у Відні.

Австрійські урядовці вирішили повернути дорогий виріб на Буковину. Вони привезли розкішне крісло в Чернівці й офіційно, в присутності працівників Національного комітету з питань повернення культурних цінностей в Україну, передали на зберігання в художній музей.

Родовід картярської колоди

Батьківщиною гральних карт вважають Стародавній Китай. Перші карти були дуже «вузькі», продовгуваті, розміром близько 9 см х 1,5 см. Їх виготовляли не лише з паперу, а й з кістки, дерева, шовку, пластики. Карти було марковано числом від 1 до 14. Кожна з чотирьох мастей означала пору року або частину світу.

Зовсім інші були давньоіндійські карти — невеликі кружечки з лакованої клеїонки. Очевидно, це були перші карти з зображенням людських фігур. Мастей тут уже 8, кожна з них означала певну групу, соціум, маст

очоловав візир або монарх. Індійська колода налічувала 96 карт.

Перші європейські карти — італійські, або починіше, венеційські — були значно більші за розміром не лише китайських, а навіть сучасних — 22 см х 9 см. До того ж, розмір залежав від чину карти. Мاستі в середньовічній венеційській колоді були такі: наші, динарії, меле, паліци, грації, стихії, знаки Зодіаку, а також очкові — від «десяти» до «двійки». Були колоди із 78, 84 карт, а флорентійську складали 96 карт.

У Франції карти з'явилися напри-

кінці XIV століття, а на початку XV остаточно усталилися тип мастей, які використовували донині: «кер» — чирва, «кар» — бубна, «трефлі», «пік». Кожна «фігура» карта тут була «персонифікована». Так, король піковий звався Давидом, і як біблійного володаря його зображали з музичним інструментом. Пікова дама звалася Палладою, богинею перемоги, мудрості. Під час Великої буржуазної революції королів замінили символами війни, торгівлі, миру, мистецтва, дам — на жіночі фігури: свободи, віросповідань, друку, шлюбу, промислу. Хоробрих

валетів теж викинули, а їх місце посіли фігури ривності: класів, прав, обов'язків, рас.

Одна з найбільш ранніх версій тлумачення мастей належить французькому священнику Менестрє (1704 р.), який вважав, що гра в карти — це своєрідний відбиток соціального антагонізму, політичної боротьби класів, груп, класів у суспільстві. І висновки кюре: «кер» (чирва) — символ «людей серця» — священників, «кар» (бубна) — бюргерів, долівки життя класів, мовляв, викладені кахляними ромбами, «трефи» — не що інше як листок конюшини, що росте на полях селян, а «піка» — символ зброї, дворянства.

На малюнку: китайська карта XIX століття.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:

252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

☎ Рукописи не повертаємо.

☎ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель.

☎ Редакція не замикає поділля позицію авторів публікацій.

☎ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить з разів
на тиждень
(крім неділі
й понеділка)
українською
і російською мовами.
Індикс 60955.
Тираж 228890.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 6314230.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.